

IZVJEŠTAJ O RADU I FINANSIJSKOM POSLOVANJU ZA 2022. GODINU

Javna ustanova „Apoteke Sarajevo“

e-mail: info@apoteke-sarajevo.ba

web: www.apoteke-sarajevo.ba

Tradicija

Na usluzi stanovništvu
još od 1948. godine

Znanje

Kontinuirana stručna
edukacija svih naših
uposlenika

Kvalitet

Posvećenost kvaliteti je
osnova rasta i razvoja
naše Ustanove

Povjerenje

47 apoteka, od kojih je
11 dežurnih, opravdava
povjerenje stanovništva

MISIJA

Stvoriti i realizirati vrijednosti za kupce/pacijente, lokalnu zajednicu, uposlenike i Osnivača

VIZIJA

Postati "MOJA APOTEKA" i prvi izbor zdravog života za sve građane KS i ZDK

VRIJEDNOSTI

Integritet, kvalitet, inovativnost, briga za ugrožene grupe građana, težnja za konstantnim unaprjeđenjem, odgovornost za rezultat, društvena odgovornost, timski rad

SADRŽAJ

1.	UVOD	8
2.	ORGANIZACIJA JUAS	14
3.	UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	16
4.	PROSTOR.....	17
5.	OPREMA	22
6.	DJELATNOST.....	23
6.1.	SEKTOR ZA PRAVNE POSLOVE.....	24
6.2.	LJUDSKI RESURSI.....	26
6.2.1.	Fluktuacija zaposlenih, odlasci i dolasci	30
6.2.2.	Bolovanja, statistika i trendovi.....	30
6.2.3.	Zapošljavanja	30
6.2.4.	Zapošljavanje u saradnji sa JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“	31
6.2.5.	Učešće JU „Apoteke Sarajevo“ u edukaciji i pripremi zdravstvenih radnika za samostalan rad	31
6.3.	SEKTOR ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE	32
6.3.1.	Održavanje informacionog sistema	32
6.3.2.	Zaštita IT resursa i podataka	32
6.3.3.	Novi projekti u 2022. godini i završetak realizacije započetih projekata u 2021. godini	32
6.3.4.	Predproduksijska priprema Power BI naprednog izvještajnog sistema.....	33
6.3.5.	<i>Puštanje u produktivni rad i postproduksijska podrška korisnicima u radu novog HR rješenja</i>	33
6.3.6.	<i>Sistem za upravljanje digitalnim sadržajem na displejima</i>	33
6.3.7.	<i>Sistem praćenja javnih nabavki</i>	33
6.3.8.	Održavanje i znavljanje računarske opreme	34
6.3.9.	Edukacija uposlenika	34
6.3.10.	Provođenje postupaka javnih nabavki i ugovaranja JUAS	34
6.4.	SEKTOR FARMACIJE	35
6.4.1.	ODJEL ZA PRODAJU.....	35
6.4.2.	ODJELA MARKETINGA.....	46
6.4.3.	Odjel za istraživanje i razvoj.....	51
6.4.4.	Odjel nabavke	56
7.	GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	62
7.1.	Analiza poslovanja	62
7.2.	Ostvareni finansijski rezultat za period 01.01. - 31.12.2022.	63
7.3.	Analiza bilansa uspjeha	65

7.3.1.	Prihodi i profitabilnost.....	65
7.3.2.	Struktura ostvarenih prihoda	66
7.4.	Analiza troškova.....	71
7.4.1.	Rashodi	71
7.4.2.	Analiza troškova.....	71
7.5.	Analiza bilansa stanja	73
7.5.1.	Potraživanja	73
7.5.2.	Obaveze prema dobavljačima	74
7.5.3.	Zalihe	74
7.5.4.	Investicije.....	75
7.5.5.	Analiza novčanih tokova	76
	Zaključak.....	77

UVODNA RIJEČ

Ovaj izvještaj je koncipiran na zatečenom stanju u JU „Apoteke Sarajevo“ (u daljem tekstu JUAS) i poduzetim aktivnostima. Zatečeno stanje bilo je kompleksno, te je zahtijevalo ozbiljan akcioni plan.

U ovoj poslovnoj godini, u prvi plan stavljeno je poštivanje zakonskih i podzakonskih akata koji regulišu djelatnost JUAS. Jedan od prvih koraka je bila inicijativa ka Upravnom odboru JUAS za usaglašavanje internih akata Ustanove sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Analizom ugovora sa dobavljačima, i poređenjem istih sa dostavljenom finansijskom dokumentacijom, uočena je prividna rabatna politika, te se u izvještajnom periodu posebna pažnja posvetila uslovima prilikom zaključivanja novih ugovora sa dobavljačima, što je u konačnici rezultiralo da prihodi od finansijskih i naturalnih rabata bilježe značajno povećanje.

Značajan udio nekurentnih zaliha u ukupnim zalihama JUAS odrazio se na veliku vrijednost prijavljenih otpisa lijekova i ostali preparata.

JUAS je u toku 2022. godine ostvarila ukupan rast prihoda od 350.280 KM ili 8,68 % u odnosu na prethodnu 2021. godinu. Aktivnosti koje su doprinijele rastu prihoda Ustanove detaljno su elaborirane kroz ovaj izvještaj.

I pored pozitivnog rezultata, JUAS se u izvještajnom periodu suočila sa novim izazovom koji se ogleda u osiguranju finansijskih sredstava za implementaciju Kolektivnog ugovora. Zbog nedostatnosti sredstava za finansiranje povećanje troška plaća nastalog usljed primjene Kolektivnog ugovora, vrlo brzo će polučiti trajno negativnim posljedicama na poslovanje JUAS. Iz ovog razloga, JUAS je o istom upoznala svog osnivača i Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo kako bi zajedno iznašli optimalno rješenje pomenute problematike.

Sve prednje navedene aktivnosti poduzete su u cilju stabilizacije i jačanja Ustanove kao prepoznatljivog brenda. Ove, a i druge aktivnosti, nastaviti će se i u narednom periodu kroz utvrđivanje strateških ciljeva za dobrobit Ustanove, njenih radnika i šire društvene zajednice.

mr.ph. Zenaida Hasić

Generalni direktor

1. UVOD

Djelatnost (misija i pravni okvir) JU "Apoteke Sarajevo"

Djelatnost Javne ustanove „Apoteke Sarajevo“ – (u daljem tekstu: JUAS), je obavljanje apotekarske djelatnosti na primarnom nivou, što obuhvata sljedeće:

- snabdijevanje lijekovima i medicinskim sredstvima
- snabdijevanje herbalnim lijekovima i herbalnim supstancama
- snabdijevanje homeopatskim lijekovima
- izrada i snabdijevanje magistralnim i galenskim lijekovima
- snabdijevanje dječijom hranom i dječijom opremom, kao i dijetetskim proizvodima
- snabdijevanje kozmetičkim i drugim sredstvima za njegu i očuvanje zdravlja
- savjetovanje u vezi pravilne primjene lijekova, medicinskih sredstava, herbalnih i homeopatskih lijekova, kozmetičkih i dijetetskih proizvoda
- pružanje dodatnih usluga u svrhu provođenja preventivnih mjera za očuvanje i zaštitu zdravlja stanovništva, a koje podrazumijeva mjerenje određenih parametara koje pacijenti mogu i samostalno odrediti u postupku samokontrole, pri čemu ove usluge imaju savjetodavni karakter i ne pružaju se u svrhu postavljanja dijagnoze kao što su mjerenje šećera u krvi, krvnog pritiska, težine i sl.

U skladu sa Odlukom o klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 47/10), djelatnost JUAS obuhvata sljedeće razrede:

- 21.10 – Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda
- 21.20 – Proizvodnja farmaceutskih preparata
- 20.42 – Proizvodnja parfema i toaletno-kozmetičkih preparata
- 46.45 – Trgovina na veliko parfemima i kozmetikom
- 46.46 – Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima
- 47.73 – Djelatnost apoteke
- 47.74 – Trgovina na malo medicinskim preparatima i ortopedskim pomagalicama u specijalizovanim prodavnicama
- 47.75 – Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima u specijalizovanim prodavnicama
- 63.11 – Obrada podataka
- 86.90 – Ostale djelatnosti zdravstvene zaštite.

U obavljanju apotekarske djelatnosti magistri farmacije, u saradnji sa drugim zdravstvenim radnicima, posebnu pažnju posvećuju praćenju, izbjegavanju ili smanjenju nuspojava lijekova.

JUAS posluje samostalno i svoju djelatnost obavlja na način propisan:

- Zakonom o ustanovama („Službeni list RBiH“, br. 6/92, 87/93 i 13/94)
- Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, broj 46/10 i 75/13)
- Zakonom o apotekarskoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10)

- Odlukom o preuzimanju prava i obaveza Osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja JUAS („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 7/12)
- Statutom JUAS-a („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 4/14, 20/16, 45/19 i 01/22)
- Drugim zakonskim i podzakonskim aktima.

Misija JUAS: Stvoriti i realizovati vrijednost za pacijente, lokalnu zajednicu, zaposlene i Osnivača.

Vizija JUAS: Postati „Moja apoteka“ i prvi izbor zdravog života za sve građane Sarajevskog i Ze-Do kantona.

Vrijednosti JUAS su:

- Integritet
- Kvalitet
- Inovativnost
- Briga za ugrožene grupe građana
- Težnja za konstantnim unaprjeđenjem
- Odgovornost za rezultat
- Društvena odgovornost
- Timski rad.

JUAS posluje samostalno i obavlja svoju djelatnost na način propisan Zakonom o ustanovama („Službeni list R BiH“, br. 6/92, 87/93 i 13/94), Zakonom o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije BiH“, broj 46/10 i 75/13), Zakonom o apotekarskoj djelatnosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10), Odlukom o preuzimanju prava i obaveza Osnivača i usklađivanju organizacije i poslovanja JUAS („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 7/12), Statutom JUAS („Službene novine Kantona Sarajevo, broj 4/14, 20/16, 45/19 i 01/22“) i drugim aktima.

Osnivač JUAS

JUAS je zdravstvena ustanova u državnoj svojini, a prava i dužnosti Osnivača ima Skupština Kantona Sarajevo.

Sjedište JUAS

Sjedište JUAS je u Sarajevu, na adresi Kranjčevićeva 29.

Identifikacijski broj JUAS

4200280090003

Radno vrijeme JUAS

Radno vrijeme JUAS usklađeno je sa Zakonom o radu Federacije BiH i propisanim radnim vremenima osnivača i prilagođeno potrebama zdravstvenih ustanova i pacijenata/korisnika naših usluga na području Kantona Sarajevo i Ze – Do kanton.

Na osnovu odluke Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo na 11 (jedanaest) općina Kantona Sarajevo organizovana je dežurna služba u apotekama JUAS i to:

- Općina Stari Grad - apoteka "Bašćaršija"
- Općina Centar - apoteka "Marijin Dvor"
- Općina Novo Sarajevo – Apoteka "Novo Sarajevo"
- Općina Novo Sarajevo - apoteka "Hitna"
- Općina Novi Grad - apoteka "Dobrinja"
- Općina Ilidža - apoteka "Ilidža"
- Općina Vogošća - apoteka "Vogošća"
- Općina Ilijaš - apoteka "Ilijaš"
- Općina Hadžići - apoteka "Hadžići".
- Općina Novo Sarajevo - Apoteka "Kovačići"
- Općina Novi Grad - Apoteka "Otoka"

Iz izloženog se vidi da su sve općine u Kantonu Sarajevo izuzev Općine Trnovo bile pokrivena sa dežurnom službom.

Radno vrijeme organizacionih jedinica je prikazano u tabeli niže.

Tabela 1. Prikaz radnog vremena organizacionih jedinica

R.B.	Naziv org. jedinice	Org. oblik	Adresa	Opština	Radno vrijeme radnim danom	Radno vrijeme subotom	Radno vrijeme nedjeljom
DEŽURNE APOTEKE (rade svaki dan, subotom, nedjeljom i praznicima)							
1	Bašćaršija	apoteka	Obala Kulina Bana 40	Stari Grad	0-24	0-24	0-24
2	Marijin Dvor	apoteka	Maršala Tita 1	Centar	0-24	0-24	0-24
3	Novo Sarajevo	apoteka	Zmaja od Bosne 51	Novo Sarajevo	0-24	0-24	0-24
4	Hitna	ogranak	Kolodvorska 14	Novo Sarajevo	0-24	0-24	0-24
5	Dobrinja	apoteka	Salke Lagumdžije 15	Novi Grad	0-24	0-24	0-24
6	Ilidža	apoteka	Emira Bogunića – Čarlija 15	Ilidža	0-24	0-24	0-24
7	Hadžići	ogranak	Hadželi 84	Hadžići	0-24	0-24	0-24
8	Vogošća	apoteka	Igmanska 56	Vogošća	0-24	0-24	0-24
9	Ilijaš	apoteka	Hašima Spahića 23	Ilijaš	0-24	0-24	0-24
10	Kovačići	ogranak	Zagrebačka 27	Novo Sarajevo	0-24	0-24	0-24
11	Otoka	ogranak	Gradačaka 14a	Novi Grad	0-24	0-24	0-24
KANTON SARAJEVO							
1	Bosna	apoteka	Zelenih beretki 81	Stari grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
2	Logavina	ogranak	Logavina do broja 25	Stari grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
3	Stari Grad	apoteka	Fra Grge Martića b.b	Stari grad	7,30 – 21,00 (lj) 20,00 (z)	9,00 – 21,00 (lj) 20,00 (z)	/
4	Sedrenik	ogranak	Sedrenik 85	Stari grad	Pon,uto,sri,pet 7,30-15,00 Čet 13,00 -20,00	Svaka druga subota 8,00 – 14,00	/
5	Vratnik	ogranak	Mustafe Dovadžije 17	Stari grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
6	Breka	ogranak	Himze Polovine b.b	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
7	Centralna apoteka	apoteka	Maršala Tita 40	Centar	7,30 – 22,00 (lj) 22,00 (z)	9,00 – 21,00 (lj) 21,00 (z)	/
8	Centar (Vrazova)	ogranak	Vrazova 11	Centar	8,00 – 20,00	8,00 – 20,00	8,00 – 20,00
9	Koševo	apoteka	Bolnička 9	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
10	Koševsko Brdo	apoteka	Braće Begić 4	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/

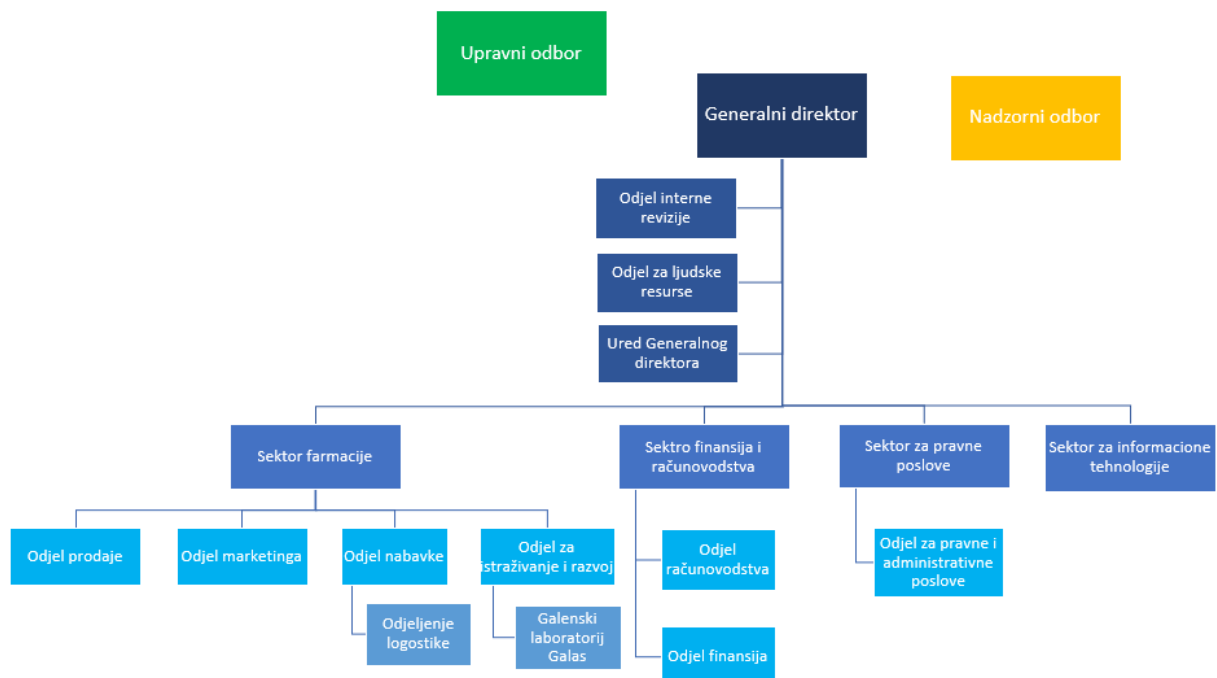
11	Mejtaš	apoteka	Čekaluša 29	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
12	Pozorište	ogranak	Branilaca Sarajeva 21	Centar	7,30 – 21,00 (lj) 20,00 (z)	9,00 – 15,00	/
13	Skenderija	apoteka	Reisa Džemaludina Čauševića 4	Centar	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
14	Čengić Vila	apoteka	Bulevar M. Selimovića 21	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
15	Grbavica	ogranak	Grbavička 14b	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
16	Importanne	ogranak	Zmaja od Bosne 7-7A	Novo Sarajevo	9,00 – 22,00	9,00 – 22,00	10,00 – 19,00
17	Pofalići	ogranak	Hamdije Čemerlića 17	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
18	Pofalići gornji	ogranak	Humska 67	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
19	Velešići	ogranak	Mustafe Behmena 24a	Novo Sarajevo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
20	Aerodromsko Naselje	ogranak	Rudolfa Rude Tomića 5	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
21	Buća Potok	ogranak	Adema Buće 70	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
22	Novi Grad	apoteka	Trg međunarodnog prijateljstva 7	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
23	Rajlovac	ogranak	Rajlovačka cesta 41	Novi Grad	8,00 – 20,00	8,00 – 15,00	/
24	Saraj Polje	ogranak	Mojmilaska b.b	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 20,00	/
25	Švrakino	ogranak	Safeta Hadžića b.b	Novi Grad	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
26	Hrasnica	ogranak	Put Famosa 1	Ilidža	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
27	Kobilja Glava	apoteka	Kobilja Glava b.b	Vogošća	Pon, sri, čet, pet: 7,30 – 15,00 Uto: 13,00 – 20,00	Svaka druga subota 8,00 – 14,00	/
28	Srednje	ogranak	Srednje b.b	Ilijaš	8,00 – 16,00 Sri. Čet. 12,00 – 20,00	/	/
29	Trnovo	depo	Trnovo b.b	Trnovo	8,00 – 16,00	/	/
ZE – DO KANTON							
1	Breza	ogranak	Šehidska 20	Breza	7,30 – 22,00	7,30 – 15,00	7,30 – 15,00
2	Olovo	ogranak	Bosanska b.b	Olovo	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/
3	Olovo II	ogranak	Željeznička 35	Olovo	9,00 – 12,00	/	/
4	Careva ćuprija	depo		Olovo	Po,sri,pet 8,00 – 12,00	/	/
5	Vareš	ogranak	Zvijezda 23 blok E4	Vareš	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	/

6	Visoko	ogranak	Šehida Resula 2	Visoko	7,30 – 20,00	7,30 – 15,00	9,00 – 15,00
7	Gračanica	depo	Veliko Čajno b.b	Visoko	8,00 – 20,00	/	/
GALENSKI LABORATORIJ GALAS							
(Zbog specifičnih, otežanih, uslova rada radno vrijeme je skraćeno sa 7,30 na 7 sati)							
1	Galas	Galenski laboratorij	Mustafe Pintola 1	Iliđža	7,30 – 15,00	/	/
ADMINISTRATIVNE SLUŽBE							
1	Direkcija		Kranjčevićeva 29	Centar	8,00– 16,00	/	/
2	Služba za nabavku i skladište		Bistrik Medresa 2	Stari Grad	8,00– 16,00	/	/
3	Call Centar		Grbavička 14b	Novo Sarajevo	8,00 – 20,00	/	/

2. ORGANIZACIJA JUAS

Rad u JUAS se odvija kroz:

- Menadžment
- Sektore/Službe/Odjele/Odjeljenja
- Mrežu organizacionih jedinica
- (Apoteka, ogranak apoteke, depo, specijalizovano prodajno mjesto)
- Galenski laboratorij "GALAS"

U izvještajnom period došlo je do promjena u organizacionoj strukturi JUAS-a, te je usvajanjem novog Pravilnika o radu smanjen broj članova menadžmenta.

Menadžment JUAS čine generalni direktor i rukovodioci sektora.

Sektori u JUAS su:

- Sektor farmacije
- Sektor finansija i računovodstva
- Sektor za pravne poslove
- Sektor za informacione tehnologije

U sektorima JUAS se obavljaju stručno- administrativni i drugi poslovi podrške, u skladu sa zakonskim propisima i potrebama JUAS.

Prodajnu mrežu čine apoteke, ogranci apoteka, depoi i specijalizovana prodajna mjesta.

Apoteka je organizacioni oblik koji ispunjava uslove za nabavku, čuvanje i izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda, u skladu sa zakonom.

Ogranak apoteke je organizaciona jedinica apoteke, koji ispunjava uslove za izdavanje gotovih lijekova i medicinskih sredstava, izradu i izdavanje magistralnih i galenskih lijekova i ostalih proizvoda, u skladu sa zakonom.

Depo je organizaciona jedinica apoteke, koji se osniva isključivo na demografski ugroženim područjima i u kome se izdaju gotovi lijekovi, izuzev lijekova koji sadrže opojne droge i izrade galenskih i magistralnih lijekova.

Specijalizovano prodajno mjesto je zasebna organizaciona jedinica ili dio organizacione jedinice, koje obavlja djelatnost trgovine na malo: medicinskim sredstvima, parafarmaceutikom, herbalnim i homeopatskim proizvodima, ljekovitim biljem i drugim sredstvima prirodnog porijekla, galenskim proizvodima, repromaterijalom i priborom za stomatološku djelatnost, sredstvima za održavanje higijene, i drugim proizvodima.

Galenski laboratorij je laboratorij u kojem se izrađuju galenski lijekovi prema važećoj farmakopeji i drugim magistralnim propisima.

U galenskom laboratoriju obavljaju se slijedeći poslovi: izrada, ispitivanje, obrada, pakovanje, etiketiranje, čuvanje i distribucija slijedećih ljekovitih pripravaka: ljekovite masti, gelovi, kozmetičke kreme, praškovi, supozitorije, tinkture, razne solucije, čajevi monokomponentni i mješavine, mehlemi i dječije zaštitne kreme, kreme za njegu djece i dr.

3. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Upravni odbor

Upravni odbor upravlja JUAS. Upravni odbor ima 5 članova.

Upravni odbor u okviru svojih ovlaštenja radi saglasno Zakonu o ustanovama, Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Statutu, Poslovniku o radu Upravnog odbora i drugim općim aktima JUAS.

U izvještajnom periodu djelovao je Upravni odbor, imenovan na mandatni period od 4 godine, Rješenjem Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-04-40777-19.2/21 od 11.11.2021. godine.

Tabela 3. Prikaz članova Upravnog odbora

Ime i prezime	Svojstvo
Tamer Bego	Predsjednik
Lejla Dumanjić	Član
Nedim Dizdarević	Član
Hajra Eskić	Član
Ada Huskić	Član

Generalni direktor

Generalni direktor rukovodi radom JUAS. Generalni direktor je samostalan u svom radu i odgovoran je Upravnom odboru, Vladi i Skupštini Kantona Sarajevo za zakonitost i stručnost rada u JUAS.

U izvještajnom periodu funkciju generalnog direktora obnašao je:

Zenaida Hasić, mr.ph.

Nakon provedene konkursne procedure, Odlukom Upravnog odbora broj: 01 01 1325 1 2 /22 od 12.05.2022, uz prethodnu saglasnost Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo za generalnog direktora imenovana je mr.ph. Zenaida Hasić na mandatni period od četiri godine.

Nadzorni odbor

Nadzorni odbor je organ kontrole poslovanja u JUAS. Prema Osnivačkoj odluci, Nadzorni odbor ima tri člana, od kojih je jedan iz reda stručnih radnika zaposlenih u JUAS.

U izvještajnom periodu djelovao je Nadzorni odbora imenovan Rješenjem Vlade Kantona Sarajevo 02-04-29940-23.2/22 od 04.08.2022. godine

Tabela 4. Prikaz članova Nadzornog odbora

Ime i prezime	Svojstvo
Azra Obhodaš	Predsjednik
Dijana Rokvić	Član
Alma Komarica	Član

4. PROSTOR

JUAS svoju registrovanu djelatnost obavlja u 53 poslovnih prostora i to:

5 Uprava, stručne službe i Služba za nabavku

47 Apoteke, ogranci i depoi apoteka

1 Galenski laboratorij GALAS

Tabela 5. Prikaz strukture vlasništva prostornih kapaciteta na Kantonu Sarajevo

R.b.	Naziv organizacionog segmenta	Organizacioni oblik	Lokalitet (općina i adresa)	Kvadratura prostora (m ²)	Pravni status
1	Uprava	uprava	Centar Kranjčevićeva br.29.	333	Zakup
2	Služba za nabavku	administracija	Bistrik Medresa 2	1.008,65	Vlasništvo JUAS
	Sektor za finansije i računovodstvo	administracija	NovoSarajevo Bul. Meše Selimovića 70	70,00	Vlasništvo JUAS
3	Odjeljene marketing i Call Centar	administracija	Grbavička 14b	50,28	Općina Novo Sarajevo - zakup
4	Arhiva	administracija	Čekaluša 38	46,00	Općina Centar – zakup
5	Aerodromsko naselje	ogranak	Novi Grad Rudolfa Rude Tomića 5	94,94	Općina Novi Grad - zakup
6	Bašćaršija i Pharma shop	apoteka	Stari Grad Kulina Bana 40	148,81	Općina Stari Grad - zakup
7	Bosna	apoteka	Stari Grad Zelenih beretki 81	211,67	Islamska zajednica u BiH – Rijaset
8	Buća Potok	ogranak	Novi Grad Adema Buće 70	92,82	Općina Novi Grad - zakup
9	Breka	ogranak	Himze Polovine b.b	99,93	Općina Centar – zakup
10	Centralna apoteka	apoteka	M. Tita 40	360,30	Vlasništvo JUAS
11	Centar- Vrazova	ogranak	Vrazova 11	71,00	JU Dom zdravlja KS – zakup
12	Čengić Vila	apoteka	Novo Sarajevo	232,79	Vlasništvo JUAS

Bul. M. Selimovića 21					
13	Dobrinja	apoteka	Novi Grad Salke Lagumdžije 15	222,12	Općina Novi Grad - zakup
14	Grbavica	ogranak	Grbavička 14b	84,15	Općina Novo Sarajevo - zakup
15	Hadžići	ogranak	Hadžići Hadželi 84	106,93	Vlasništvo JUAS
16	Hitna	ogranak	Novo Sarajevo Kolodvorska 14	74,40	Zavod za hitnu medicinsku pomoć KS – zakup
17	Hrasnica	ogranak	Ilidža Put Famosa 1 Hrasnica	74,70	Vlasništvo JUAS
18	Ilidža	apoteka	Emira Bogunića – Čarlija 15	236,25	Vlasništvo JUAS
19	Ilijaš	apoteka	Ilijaš Hašima Spahića b.b	128,30	Vlasništvo JUAS
20	Importanne	ogranak	Zmaja od Bosne 7-7A	86,55	Importanne centar (Teloptic d.o.o.) – zakup
21	Kobilja Glava	ogranak	Vogošća Kobilja Glava b.b	95,36	Vlasništvo JUAS
22	Koševo	apoteka	Centar Bolnička 9-A	198,98	Kantonalni stambeni fond Sarajevo
23	Koševsko Brdo	apoteka	Centar Braće Begić 4	121,13	Kantonalni stambeni fond Sarajevo
24	Kovačići i Denta shop Kovačići	ogranak	Novo Sarajevo Zagrebačka 27	114,72	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH
25	Logavina	ogranak	Stari Grad Logavina do 25	51,92	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH
26	Marijin Dvor	apoteka	Centar Maršala Tita 1	178,01	Općina Centar - zakup
27	Mejtaš	apoteka	Centar Čekaluša 29	149,94	Kantonalni stambeni fond Sarajevo
28	Novi Grad	apoteka	Novi grad Trg. Međ. Prijatelj. 7	275,36	Vlasništvo JUAS

29	Novo Sarajevo	apoteka	Novo Sarajevo Zmaja od Bosne 51	150,42	Općina Novo Sarajevo - zakup
30	Otoka	ogranak	Novi grad Gradačačka 14a	85,96	Općina Novi Grad - zakup
31	Pofalići	ogranak	Novo Sarajevo Hamdije Čemerlića 7	73,54	Vlasništvo JUAS
32	Pofalići Gornji	ogranak	Novo Sarajevo Humska 67	82,70	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja
33	Pozorište	ogranak	Centar Branilaca Sarajeva 21	78,45	ZOI 84 - zakup
34	Rajlovac	ogranak	Novi Grad Rajlovačka cesta 41	76,01	TC Robot Rajlovac - zakup
35	Robot Hrasno	prostor nije u funkciji	Azize Šaćirbegović b.b	79,30	Vlasništvo JUAS
36	Saraj Polje	ogranak	Novi grad Mojmilska b.b	69,84	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja
37	Sedrenik	ogranak	Stari grad Sedrenik br. 85	75,23	Općina Stari Grad - zakup
38	Skenderija	apoteka	Reisa Dž. Čauševića 4	142,04	Vakufska direkcija Sarajevo - zakup
39	Srednje	ogranak	Ilijaš Srednje	59,30	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja
40	Stari Grad	apoteka	Stari Grad Trg fra Grge Martića 2	204,07	Općina Stari Grad - zakup
41	Švrakino	ogranak	Novi grad Safeta Hadžića b.b	66,64	Općina Novi Grad - zakup
42	Trnovo	depo	Trnovo	15,05	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja
43	Velešići	ogranak	Novo Sarajevo Mustafe Behmena 24a	62,46	Vlasništvo JUAS
44	Vogošća	apoteka	Vogošća Igmanska 56	131,58	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja

45	Vratnik	ogranak	Mustafe Dovadžije 17	87,34	Vlasništvo JUAS
46	Galenski laboratorij GALAS	laboratorij	Mustafe Pintola 1	197,82	Državno vlasništvo – pravo trajnog korištenja

Tabela 6. Prikaz strukture vlasništva prostornih kapaciteta u ZE – DO kantonu

R.b.	Naziv organizacionog segmenta	Organizacioni oblik	Lokalitet (općina i adresa)	Kvadratura prostora (m ²)	Pravni status
1	Breza	ogranak	Breza Šehidska 20	82,92	Vlasništvo JUAS
2	Gračanica	depo	Visoko Veliko Čajno b.b.	16,00	MZ Gračanica - zakup
3	Olovo	ogranak	Olovo Bosanska bb	63,00	Vlasništvo JUAS
4	Olovo 2	ogranak	Olovo Željeznička 35	60,00	DZ Olovo - zakup
5	Careva Ćuprija	depo	Careva Ćuprija		DZ Olovo - zakup
6	Vareš	ogranak	Vareš Zvijezda 23 Blok E4	73,08	Državno vlasništvo - pravo trajnog korištenja
7	Visoko	apoteka	Visoko Šehida Resula br. 2	187,57	Vlasništvo JUAS

Generalno sagledavajući, zatečeno stanje svih poslovnih jedinica JUAS je na granici zadovoljavajućeg. Kako je od adaptacije pojedinih poslovnih jedinica, naročito onih koje se nalaze na rubnim područjima KS prošlo više od 20-tak godina, ukazala se potreba za osvježavanjem i ovih apoteka.

Pošto JUAS čini 47 poslovnih jedinica (apoteka, ogranaka i depoa), saniranje i adaptacija svih poslovnih jedinica nije moguća bez velikih finansijskih ulaganja. Rješavanje ove problematike započeto je u posljednjem kvartalu 2021. godine, te je nastavljeno sa sukcesivnim adaptacijama u toku 2022. godine u skladu sa finansijskim mogućnostima i utvrđenim prioritetima.

Također, zatečeni prostor na lokalitetu Robot Hrasno koji nije bio u funkciji, a obzirom da je isti u vlasništvu JUAS u izvještajnom periodu stavljen je u funkciju, te je u isti smješten dio arhivske dokumentacije.

5. OPREMA

Sve apoteke i Galenski laboratorij „GALAS“ su raspolagali opremom, koja je prema važećim zakonskim propisima neophodna za obavljanje registrovane djelatnosti, ali je ista većim dijelom stara i dotrajala (amortizovana) i potrebna su nova ulaganja za njeno završavanje.

JUAS ne posjeduje dijagnostičku opremu jer naša djelatnost ne dozvoljava dijagnostiku. Od opreme, raspoložemo sa opremom za pružanje dodatnih usluga u svrhu provođenja preventivnih mjera za očuvanje i zaštitu zdravlja stanovništva tzv. screening testiranja, a koje podrazumijevaju mjerenje određenih parametara koje pacijenti mogu i samostalno odrediti u postupku samokontrole, pri čemu ove usluge imaju savjetodavni karakter i ne pružaju se u svrhu postavljanja dijagnoze, kao što su mjerenje šećera u krvi, krvnog pritiska, težine, itd.

Što se tiče ostale medicinske opreme, svaka apoteka raspolaže medicinskom opremom koja je prema Pravilniku o nomenklaturi, standardima i normativima u zdravstvenoj djelatnosti neophodna za obavljanje registrovane djelatnosti.

6. DJELATNOST

6.1. SEKTOR ZA PRAVNE POSLOVE

U izvještajnom periodu, poslovi Sektora bili su usmjereni na aktivnosti unutar same ustanove, unutrašnjeg uređenja, vođenja poslovanja u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, te kontinuirano pružanje savjetodavne pomoć i administrativne podrške svim službama u JUAS, kao i Upravnom i Nadzornom odboru.

U dijapazon rada Sektora za pravne poslove odvijalo se kroz vođenje sudskih postupaka te eksterna komunikacija sa organima uprave.

U cilju uspostavljanja i provođenja učinkovitog poslovanja, Sektor za pravne poslove je u izvještajnom razdoblju dala i objedinila veliki broj mišljenja na tumačenje zakona, drugih propisa i općih akata, izvješća i strateških dokumenata uključujući Plan rada i finansijski plan JUAS, Godišnji izvještaj o radu i finansijskom poslovanju JUAS, i mnoge druge interne akte.

Nastavno na prednje navedeno Sektor za pravne poslove obavljao je slijedeće poslove i zadatke:

- stručno – administrativne poslove iz domena svih poslovnih odnosa u kojim učestvuje JUAS
- priprema materijala za rad sjednica Upravnog i Nadzornog odbora iz domena rada Sektora
- izrada Godišnjeg plana rada i finansijskog poslovanja JUAS, Godišnjeg izvještaja o radu JUAS,
- koordinacija prilikom provođenja redovnog godišnjeg popisa imovine, potraživanja i obaveza u JUAS
- pružanje savjetodavne pomoći i administrativne podrške generalnom direktoru, stručnim službama, stručnim organima kao i Upravnom i Nadzornom odboru JUAS
- vođenje sudskih postupaka te eksterna komunikacija sa organima uprave i drugim institucijama
- praćenje zakonske regulative i usaglašavanja općih akata JUAS-a sa nastalim promjenama
- izrada ugovora sa svim poslovnim saradnicima JUAS-a
- prijem i raspored pripravnika – volontera magistara farmacije i pripravnika – volontera farmaceutskih tehničara na obavljanje pripravničkog staža radi sticanja zvanja za samostalan rad
- učešće u izradi Plana javnih nabavki i praćenje njegove realizacije, pružanje pravne podrške komisijama za javne nabavke i izrada obavještenja i izvještaja vezanih za javne nabave
- stručni nadzor nad čuvanjem i zaštitom arhivske građe
- ostali poslovi.

Slijedom iznesenog vidljivo je da je Sektor za pravne poslove kontinuirano samostalno, kao i u radu sa ostalim sektorima, sudjelovao u implementaciji svih strateških planova u JUAS.

Jedan od značajki u izvještajnom periodu jeste da je dana 19.05.2022. godine, u Službenim novinama Kantona Sarajevo, broj: 20/22 objavljen Kolektivni ugovor o pravima i obavezama

poslodavaca i radnika u oblasti zdravstva za područje Kantona Sarajevo (dalje u tekstu „Kolektivni ugovor“). Članom 80. Kolektivnog ugovora predviđeno je da će se isti primjenjivati od 01.04.2022. godine, odnosno retroaktivno.

Ovim Kolektivnim ugovorom, zanimanje i poslovi za koje je predviđena visoka stručna sprema zdravstvenog smjera magistar farmacije predviđen je povećanje koeficijenta složenosti na 5,00, dok je za ostale poslove zdravstvenog usmjerenja predviđeno povećanje koeficijenta složenosti poslova za 0,30 nezdravstvenom kadru 0,20 uz povećanje satnice sa 2,60 na 2,76 na nivou cijele ustanove.

Slijedom iznesenog Sektor za pravne poslove poduzeo je sve radnje kako bi se odmah po stupanju na snagu implementirala sve odredbe propisane Kolektivnim ugovorom, što je jedna od razloga da je JUAS jedna od prvih zdravstvenih ustanova na području Kantona Sarajevo koja je počela sa primjenom odredbi Kolektivnog ugovora.

Obzirom da je JUAS je za razliku od svih drugih kantonalnih javnih zdravstvenih ustanova čiji je osnivač Kanton Sarajevo, vanbudžetska i samofinansirajuća ustanova, dakle, prihode osiguravamo iz vlastitog poslovanja. Primjenom Kolektivnog ugovora u dijelu koji se odnosi na povećanje vrijednosti koeficijenta složenosti svih grupa zanimanja, zbog nedostatnosti sredstava, vrlo brzo će ostaviti trajno negativne posljedice na JUAS, iz kojeg razloga je Sektor sačinio brojne dopise kojima je o navedenom upoznala osnivača, Ministarstvo zdravstva Kantona Sarajevo i Skupštinu Kantona Sarajevo.

Također stupanjem na snagu Kolektivnog ugovora, nastala je obaveza usklađivanja Pravilnika o radu JUAS, sa odredbama istog, što je Sektor uspješno i finalizirao u novembru mjesecu 2022. godine, kada je i usvojen novi Pravilnik o radu JUAS.

Usvajanjem novog Pravilnika o radu JUAS, odvijanje poslovnih procesa usmjereno je kroz organizaciju Sektora te je smanjen broj rukovodećeg kadra, te je usmjerena pažnja na zdravstveni kadar.

U izvještajnom periodu u Sektor za pravne poslove u saradnji sa Službom za prodaju, posebnu pažnju posvetila izradi i zaključivanju ugovora sa dobavljačima, sa akcentom na utvrđivanje najboljih mogućih uslova za JUAS.

U izvještajnom periodu, u saradnji sa Sektorom farmacije, na osnovu Odluke o donaciji dezinfekcionog sredstva Savun Upravnog odbora JU „Apotheke Sarajevo“, broj: 01-01-2489-2/22 od 26.09.2022. godine i Saglasnosti Ministarstva zdravstva Kantona Sarajevo, broj: 10-33-17869-4/22 od 22.08.2022. godine, izvršena je donacija ovog dezinfekcijskog sredstva.

6.2. LJUDSKI RESURSI

Radnici JUAS-a predstavljaju jednu od njenih najvećih vrijednosti.

U toku 2022. godine, poduzete su mjere kako bi se organizacija rada i radni procesi odvijali na optimalnom nivou.

Planska 2022. godina je primarno bila posvećena očuvanju kompletnosti timova u organizacionim jedinicama, radi osiguranja zakonitog poslovanja, te pružanju podrške organizacionim jedinicama.

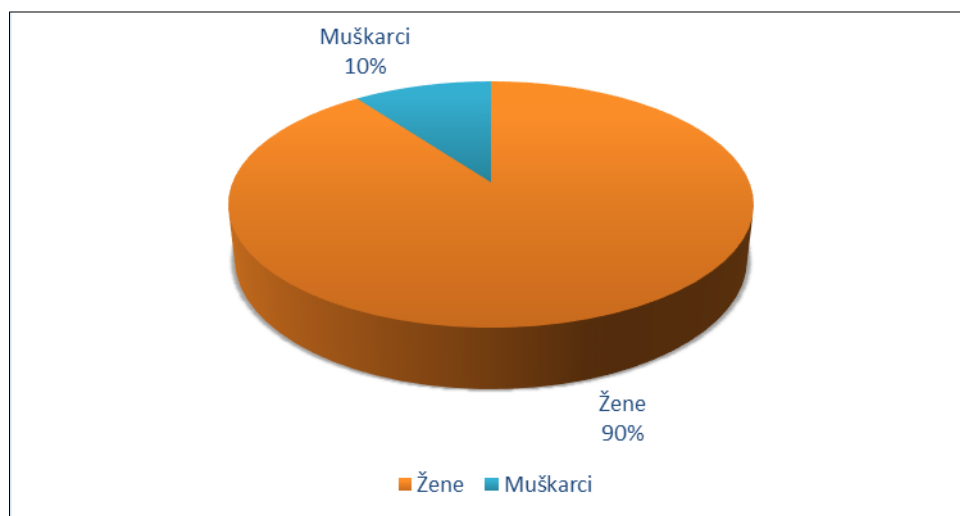
Također, usvajanjem novog Pravilnika o radu JUAS, usklađenog sa politikom, strategijom i organizacijom rada u JUAS-u. Strategija i politika iz oblasti ljudskih resursa JUAS obuhvata adekvatno upravljanje ljudskim resursima kroz selekciju koja podrazumijeva proces procjenjivanja i zapošljavanja najkvalifikovanijih iz oblasti farmaceutske djelatnosti.

Prioritet upravljanja ljudskim resursima je stavljanje u funkciju znanja i vještina uposlenih kroz timski rad.

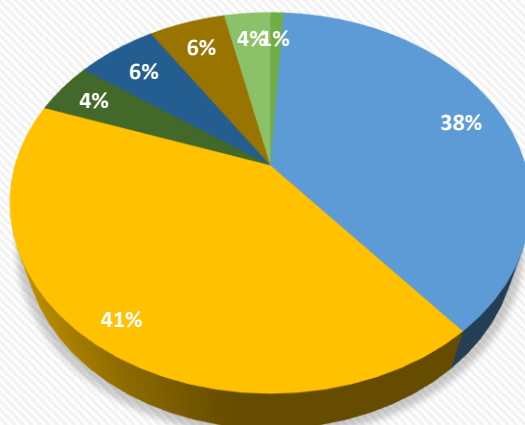
Tabela 7. Statistika zaposlenika na dan 31.12.2022. godine

Ukupan broj zaposlenih	Ukupan broj zaposlenih na neodređeno vrijeme	Ukupan broj zaposlenih na određeno vrijeme	Udio zaposlenih na određeno vrijeme u odnosu na ukupan broj zaposlenih
405	377	28	6,58%

Prosječna životna starost zaposlenih u JUAS je 47,2 godina.

Struktura zaposlenih

■ Menadžment
 ■ Farm.tehničar
 ■ Magistri farmacije
 ■ Nezdavstveni SSS
■ Nezdavstveni VSS
 ■ Nezdavstveni NSS
 ■ Specijalisti

Tabela 8. Zaposlenici angažovani na neodređeno vrijeme

	Zaposlenici ukupno	Magistri farmacije	Magistri farmacije sa specijalizacijom	Magistri farmacije naučni stepen doktor nauka sa spec.	Magistri farmacije naučni stepen magistar nauka	Magistri farm. naučni stepen magistar nauka sa spec.	Farm.tehničari	Nezdavstveni kadar naučni stepen m magistar nauka	Nezdavstveni kadar VSS	Nezdavstveni kadar SSS	Nezdavstveni kadar NSS
Menadžment	4	1						2	1		
Ured generalnog direktora	4	1						1		2	
Sektor farmacije	59	8	4			1	6		7	8	23
Sektor finansija i računovodstva	12								6	6	
Sektor za pravne poslove	5							1	2	2	
Sektor za informacione tehnologije	3							1	1	1	
UKUPNO	86	10	4			1	6	6	18	18	23
Organizacione jedinice-Apoteke SA Kanton											
Apoteka Aerodromsko naselje	6	4					2				
Apoteka Bašćaršija	11	6					4			1	
Apoteka Bosna	7	3	1				3				

Apoteka Breka	4	1	1				2				
Apoteka Buća potok	6	2	1				3				
Apoteka Centar	13	6					7				
Apoteka-Ogranak Centar	7	4					3				
Apoteka Čengić Vila	5	3					2				
Apoteka Dobrinja	11	6					4			1	
Apoteka Grbavica	5	3					2				
Apoteka Hadžići	10	5					5				
Ogranak Hitna	9	6					3				
Ogranak Hrasnica	5	2					3				
Apoteka Ilidža	11	4					7				
Ogranak Impotanne	7	3	1				3				
Apoteka Ilijaš	9	5					4				
Ogranak Kobilja glava	3	1					2				
Apoteka Kovačići	8	4	1				3				
Apoteka Koševo	6	3	1				2				
Apoteka Koševsko brdo	5	3					2				
Ogranak Logavina	5	3					2				
Apoteka Marijin dvor	9	3	1				5				
Apoteka Mejtaš	6	4					2				
Apoteka Novo Sarajevo	8	3					4			1	
Apoteka Novi grad	5	2	1				2				
Apoteka Otoka	13	7					6				
Ogranak Pofalići	5	3					2				
Ogranak Gornji Pofalići	5	3					2				
Apoteka Pozorište	6	3					3				
Ogranak Rajlovac	5	3					2				
Ogranak Saraj polje	5	2					3				
Apoteka Sedrenik	2	1					1				
Apoteka Skenderija	6	3					3				
Ogranak Srednje	2	1					1				
Apoteka Stari grad	11	5					6				
Ogranak Švrakino	8	4					4				
Depo Trnovo	2	1					1				
Ogranak Velešići	5	2					3				
Apoteka Vogošća	10	3	1				5			1	

Ogranak Vratnik	5	2					3				
Ukupno Sa Kanton	271	132	9				126			4	
Organizacione jedinice-Apoteke Ze-Do Kanton											
Ogranak Breza	4	2					2				
Depo Gračanica	3	1					2				
Ogranak Olovo 1, Olovo 2 i Careva ćuprija	5	2					3				
Ogranak Visoko	4	2					2				
Ogranak Vareš	4	2					2				
Ukupno Ze-Do Kanton	20	9					11				
Ukupno svi zaposlenici zaposleni na neodređeno	377	151	13			1	143		24	22	23

Tabela 9. Zaposlenici angažovani na određeno vrijeme

	Zaposlenici ukupno	Magistri farmacije	Magistri farmacije sa specijalizacijom	Magistri farmacije naučni stepen doktor nauka sa spec.	Magistri farmacije naučni stepen magistar nauka	Magistri farm. naučni stepen magistar nauka sa spec.	Farm.tehničari	Nezdravstveni kadar naučni stepen magistar nauka	Nezdravstveni kadar VSS	Nezdravstveni kadar SSS	Nezdravstveni kadar NSS
Sektor za informacione tehnologije	1								1		
UKUPNO nezdravstveni na određeno	1								1		

	Zaposlenici ukupno	Magistri farmacije	Magistri farmacije sa specijalizacijom	Magistri farmacije naučni stepen doktor nauka sa spec.	Magistri farmacije naučni stepen magistar nauka	Magistri farm. naučni stepen magistar nauka sa spec.	Farm.tehničari	Nezdravstveni kadar naučni stepen magistar nauka	Nezdravstveni kadar VSS	Nezdravstveni kadar SSS	Nezdravstveni kadar NSS
Organizacione jedinice-Apoteke SA Kanton											
Apoteka Bašćaršija	3	1					2				
Apoteka Dobrinja	1	1					2				
Apoteka Hadžići											
Apoteka Ilidža	3	3									

Apoteka Ilijaš	3	2					1				
Apoteka Hitna	2						2				
Apoteka Marijin dvor	1	1									
Apoteka Novo Sarajevo	5	4					1				
Apoteka Vogošća	3	2					1				
Ogranak Olovo	1	1									
Ogranak Kovačići	3	1					1				
Ukupno Sa Kanton	25	16					9				
Organizacione jedinice-Apoteke Ze-Do Kanton											
Ogranak Olovo 1, Olovo 2 i Careva ćuprija	2	1					1				
Ukupno Ze-Do Kanton	2	1					1				

6.2.1. Fluktuacija zaposlenih, odlasci i dolasci

Sistem rada i radnih procesa u toku 2022. godine funkcionisao je u zakonskim okvirima.

Unutar dva postojeća oblika fluktuacije, može se reći da je trend normalne fluktuacije preovladavajući, te da zaposlenici uglavnom ustanovu napuštaju zahvaljujući prirodnim procesima i odlascima, primarno u penziju.

Naime, tokom izvještajnog perioda, penzionisano je ukupno 8 (osam) radnika, od čega 5 zdravstvenih radnika i 3 nezdravstvena radnika, dok je po osnovu sporazumnog raskida radnog odnosa iz JUAS otišao 1 (jedan) radnik.

Usvajanjem kolektivnog ugovora uspostavljen je novi trend neplaćenog odsustva od jedne godine, za koji interesovanje u najvećem broju pokazuju zdravstveni radnici.

6.2.2. Bolovanja, statistika i trendovi

Najčešći razlozi odsustva radnika sa rada u toku 2022. godine su porodijsko odsustvo i bolesti, cijeneći činjenicu da je većinski broj radnika čini ženska populacija, zasigurno je okolnost koja doprinosi broju dana odsustva tokom jedne godine.

Broj odsutnih radnika u izvještajnom periodu znatno smanjio u odnosu na protekli period obzirom na smanjen broj oboljelih od COVID-19.

6.2.3. Zapošljavanja

U izvještajnom periodu je u radni odnos, na osnovu javnog oglasa za prijem radnika u radni odnos, primljeno 25 radnika na period od godinu dana i to:

- 15 magistara farmacije
- 10 farmaceutskih tehničara

Postupak prijema radnika u radni odnos izvršen je u skladu sa Uredbom o postupku prijema u radni odnos u zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pravnim licima sa javnim ovlaštenjima na teritoriji kantona, grada ili općine, u javnim ustanovama i javnim

preduzećima, čiji su osnivači kanton, grad ili općina, te privrednim društvima u kojima kanton, grad ili općina učestvuju sa više od 50% kapitala („Službene novine Kantona Sarajevo“ 9/19 i 21/19).

Na dan 31.12.2022. godine JU „Apoteke Sarajevo“ je imala 405 radnika, od čega je:

181 - magistara farmacije (od čega je 15 specijalista)

152 – farmaceutska tehničara

72 – administrativni, tehnički i ostali radnici.

6.2.4. Zapošljavanje u saradnji sa JU „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“

Usljed opredjeljenosti za podršku i zapošljavanje mladog kadra, te pružanje šanse za sticanje iskustva i usavršavanje stručnog kadra koji se nalazi na evidenciji nezaposlenih lica u Kantonu Sarajevo, JU „Apoteke Sarajevo“ je učestvovala u pogramima Federalnog zavoda za zapošljavanje i Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo. Temeljem učešća u navedenim programima, zaposlena su na određeno vrijeme od godinu dana tri magistra farmacije i jedan nezdravstveni radnik.

6.2.5. Učešće JU „Apoteke Sarajevo“ u edukaciji i pripremi zdravstvenih radnika za samostalan rad

Magistri farmacije i farmaceutski tehničari, nakon završenog obrazovanja, obavezni su obaviti pripravnički staž.

Pripravnički staž je organizovani oblik stručnog osposobljavanja zdravstvenih radnika za samostalan rad, koji se obavlja pod nadzorom certificiranih mentora/edukatora.

Broj pripravnika koji su obavili stručni staž u JU „Apoteke Sarajevo“ tokom izvještajnog perioda iznosi 32, od čega 20 magistara farmacije i 12 farmaceutskih tehničara.

U izvještajnom periodu, a shodno dugogodišnjoj dobroj saradnji između Farmaceutskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i JUAS, a i na inicijativu fakulteta, Ustanova je postala nastavna baza u nastavnom procesu Univerziteta u Sarajevu – Farmaceutskog fakulteta.

6.3. SEKTOR ZA INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

U izvještajnoj 2022. godini, Sektor za informacione tehnologije je nastavio sa pružanjem širokog dijapazona IT usluga podrške, te provođenja javnih nabavki Ustanove. Pored toga, Sektor za informacione tehnologije je nastojao kao i u prethodnim godinama ostati na putu inicijatora i implementatora IT inovacija i unapređenja, biti predvodnikom danas iznimno aktuelne i važne digitalne transformacije kompanija, i inicijatora novih i adaptiranja i unapređenja postojećih poslovnih procesa.

Pored niza za JUAS važnih i ambicioznih projekata koji su u potpunosti ili djelomično realizovani u prethodnim godinama, tokom 2022. godine Sektor za informacione tehnologije je finalizirao određene projekte koji su u toku, te realizirao niz novih projekata i usluga koje su samom poslovanju donijeli dodatni kvalitet, te pospiješiti i unaprijediti ukupno poslovanje JUAS.

6.3.1. Održavanje informacionog sistema

Održavanje i podrška radu informacionog sistema predstavlja jednu od ključnih i najvažnijih aktivnosti koju je Sektor za informacione tehnologije nastaviti provodio i u izvještajnoj 2022. godini. Pored internog održavanja i podrške radu informacionog sistema, na ovoj aktivnosti su radile i eksterne Ugovorne kompanije koje će su odabrane u postupku javne nabavke.

Aktivnosti na održavanju informacionog sistema su se bazirale na sljedeće tri podgrupe aktivnosti:

- Preventivno održavanje sistema
- Korektivno održavanje sistema
- Operativna podrška radu korisnika sistema.

6.3.2. Zaštita IT resursa i podataka

U nastojanju da na adekvatan način zaštiti ključnu procesnu i komunikacijsku opremu, kao i podatke krajnjih korisnika, Sektor za informacione tehnologije je tokom 2022. godine realizirao projekte:

- Nadogradnja i optimizacija serverske infrastrukture
- Unapređenje serverskih backup i restore rješenja i procedura.

6.3.3. Novi projekti u 2022. godini i završetak realizacije započetih projekata u 2021. godini

Novi projekti koje je Sektor za informacione tehnologije realizirao tokom 2022. godine, ili koji su započeti u 2021. godini, a završeni su tokom planske 2022. godine će poslovanje Ustanove podići na još veću razinu, omogućavajući bolju zaštitu sistema, brži i jednostavniji pristup informacijama, te efikasniji rad informacionog sistema.

Projekti koji su realizirani u izvještajnoj 2022. godini su:

- Predproduksijska priprema Power BI naprednog izvještajnog sistema
- Puštanje u produktivni rad i postproduksijska podrška korisnicima u radu novog HR rješenja
- Sistem za upravljanje digitalnim sadržajem na displejima
- Sistem praćenja javnih nabavki

6.3.4. Predproduksijska priprema Power BI naprednog izvještajnog sistema

Tokom izvještajne 2022. godine, Sektor za informacione tehnologije implementirao je većinu preostalih izvještaja koji su planirani za migraciju na ovaj sistem i izvršena je predproduksijska priprema kao svojevrsna predradnja kako bi se ovi izvještaji učinili dostupnim krajnjim korisnicima.

Microsoft Power BI predstavlja platformu za naprednu analitiku, obradu informacija i prikaz istih kroz niz dashboarda (prikaza) koji se jednostavno mogu prilagođavati specifičnim potrebama korisnika. Sam alat dostupan je u cloud i desktop verziji sa mogućnošću povezivanja s nizom vanjskih sistema, tj. izvora podataka.

Implementacijom ovog softvera, kao dijela cjelovitog rješenja, JUAS unaprjeđuje izvještajni sistem, pogotovo onaj dio koji je eksponiran ka top i middle managementu.

Izvještaji dostupni putem ovog rješenja omogućavaju jednostavan pristup važnim podacima na osnovu koji se mogu donositi kvalitetne poslovne odluke.

6.3.5. Puštanje u produktivni rad i postproduksijska podrška korisnicima u radu novog HR rješenja

Tokom 2021. godine, Sektor za informacione tehnologije je na testnom okruženju implementirao i testirao napredno HR programsko rješenje. Modul za upravljanje radnim učinkom i planiranje razvoja zaposlenika nije implementiran obzirom da JUAS u momentu implementacije nije imala definisan Pravilnik koji tretira ovu oblast.

U izvještajnoj 2022. godini, Sektor za informacione tehnologije je pustio u produktivni rad ovo programsko rješenje, izvršio edukaciju korisnika za korištenje istog, te postproduksijsku podršku radu programskog rješenja.

6.3.6. Sistem za upravljanje digitalnim sadržajem na displejima

Sektor za informacione tehnologije je tokom 2022. godine implementirao sistem upravljanja digitalnim sadržajima na displejima namijenjenih marketinškom oglašavanju u apotekama Bašćaršija i Ilidža. Navedeni sistem omogućava uvezivanje displeja u jedinstveni sistem putem koga se upravlja sadržajima na istima, te raspoređuje na optimalan način vrijeme i rad ovih uređaja. Uspostavom ovog sistema stvorili su se preduslovi za širenje mreže displeja i u drugim poslovnim jedinicama JUAS.

6.3.7. Sistem praćenja javnih nabavki

U toku 2022. godine, Sektor za informacione tehnologije je uspostavio sistem praćenja realizacije ugovora zaključenih po osnovu Zakona o javnim nabavkama sa pratećim izvještajnim formama i sistemskim notifikacijama.

6.3.8. Održavanje i znavljanje računarske opreme

Obzirom da je poslovanje Ustanove jako ovisno o stabilnom radu računarske opreme, Sektor za informacione tehnologije je i u 2022. godini nastojati preventivno djelovati u smislu održavanja računarske opreme. Obzirom da zastoji u radu uslijed zastoja opreme može prouzrokovati znatne finansijske gubitke, Budžetom za 2022. godinu planirano je znavljen je dio starije opreme.

Značajniji projekti u poslovima održavanja IT infrastrukture su:

- Instalacija novih UPS sistema u apotekama,
- Znavljanje računarske opreme,
- Znavljanje dijela zastarjelih računarskih mreža u apotekama.

6.3.9. Edukacija uposlenika

Obzirom na iznimno dinamične promjene u pristupima i tehnologijama u informatici u posljednjim godinama, Sektor za informacione tehnologije nastojao je svojim uposlenicima omogućiti eksterne edukacije kojima bi svoja znanja i vještine podigli na veći stepen, te na taj način donijeli dodatne benefite ustanovi.

Za razliku od eksternih edukacija, uposlenici Sektora za informacione tehnologije, su kao i prethodnih godina nastaviti sa kontinuiranim internim edukacijama ostalih uposlenika JUAS u različitim IT domenima.

6.3.10. Provođenje postupaka javnih nabavki i ugovaranja JUAS

Novom organizacionom strukturom JUAS, poslovi javnih nabavki su pripali Službi za informacione tehnologije. Sektor je vršio sve aktivnosti koordinacije i provođenja postupaka nabavki za potrebe JUAS, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH i podzakonskim aktima. U cilju poštivanja zakonskih propisa i adekvatnog korištenja sredstava JUAS, Sektor je kontinuirano sarađivao sa ostalim Sektorima JUAS i nadležnim tijelima, te pružao podršku pri zaključivanju svih vrsta ugovora.

Aktivnosti Sektora u dijelu javnih nabavki vršene su kroz sljedeće aktivnosti i radne zadatke:

- izrada Plana javnih nabavki za 2022. godinu i praćenje njegove realizacije
- koordinacija rada komisija koje provode postupke javnih nabavki
- izrada izvještaja vezanih uz javne nabave
- poduzimanje odgovarajućih mjera i radnji radi implementacije zahtjeva sistema e-nabave
- kontinuirano praćenje i proučavanje zakona i podzakonskih akata iz oblasti javnih nabavki
- izrada tenderske dokumentacije, u saradnji s komisijom za javne nabavke
- sudjelovanje u radu komisije koja provodi postupak javne nabave, te pružanje pravne i stručne podrške istoj.

6.4. SEKTOR FARMACIJE

6.4.1. ODJEL ZA PRODAJU

Odjel za prodaju obuhvata 47 poslovnih jedinica (apoteka, ogranaka, depoa) i Odjel marketinga JUAS.

Prema utvrđenom planu, s ciljem unaprjeđenja, početkom 2022. godine Odjel za prodaju se fokusirao na sljedeće projekte:

- edukacije kadra u skladu sa modernim kompetencijama i zahtjevima tržišta
- praćenje najnovijih farmakoterapijskih mjera i kontinuirane edukacije zaposlenih u skladu sa modernim kompetencijama, te pružanje najnovijih informacija drugim zdravstvenim radnicima i građanima
- povećanje udjela komercijalnog segmenta prodaje u ukupnoj prodaji JUAS sa ciljem povećanja profitabilnosti
- povećanje prodaje vlastitih galenskih i magistralnih proizvoda
- unaprjeđenje vlastite galenske proizvodnje, proširenje asortimana, plasiranje novih Galas preparata na tržište i što bolji plasman Galas proizvoda na tržištu
- u skladu sa principima Dobre apotekarske prakse (DAP) i Dobre proizvođačke prakse (DPP) povećanje zadovoljstva korisnika pruženom uslugom u apoteci kao i kvalitetom magistralnih i galenskih preparata
- afirmacija farmaceutske djelatnosti kroz promotivne marketinške aktivnosti
- praćenje savremenih dostignuća u oblasti farmacije, te kontinuirano proširenje asortimana uz obezbjeđenje optimalnog asortimana lijekova i medicinskih pomagala
- promocija zdravlja i prevencija bolesti koja se ostvaruje edukacijom i savjetovanjem pacijenata o pravilnim životnim navikama, pravilnoj upotrebi lijekova i sl.
- aktivnija komunikacija sa velikim kupcima (domovi zdravlja, privatne klinike)
- analiza postojećeg cjenovnog modela i uvođenje procesa u ovoj oblasti
- postizanje povoljnije rabatne politike sa dobavljačima i poslovnim partnerima, sa ciljem povećanja profitabilnosti
- unapređenje stručnih smjernica (know-how)
- sinhronizacija sa radom Odjeljenja marketinga čiji je dio Call centar
- jačanje komunikacije sa pacijentima/kupcima putem Call centra,
- povećanje broja realizovanih recepata
- nastavak implementacije osnovnih principa Category managementa u svim poslovnim jedinicama JUAS, unaprjeđenje poslovne saradnje sa poslovnim partnerima kroz pružanje seta aktivnosti u okviru ugovora o pružanju promotivnih usluga,
- fokus na pozicioniranju proizvoda u skladu sa TTL marketing smjernicama
- održavanje liderske pozicije u struci.

U toku 2022. godine uticaj nove globalne ekonomske krize i inflacija u Bosni i Hercegovini (BiH), odrazio se i na strukturu prodaje u poslovnim jedinicama, kao i na ukupno poslovanje Ustanove. U saradnji sa Odjelom za nabavku, pažljivo su praćene potrebe tržišta i trendovi u farmaceutskoj industriji, te shodno navedenom vršena je nabavka novih lijekova, medicinskih sredstava i dodataka prehrani.

U 2022. godini otežavajuće okolnosti koje su pratile rad poslovnih jedinica, te okolnosti samog tržišta, ogledaju se kroz:

- defektne uzrokovane poteškoćama u nabavci zbog globalne krize
- pad kupovne moći stanovništva,
- izmjena na esencijalnoj listi lijekova, praćena sniženjem cijena lijekova,
- nedostatak kadra uzrokovan bolovanjima,
- nelojalna konkurencija.

Odjel prodaje se prateći nove potrebe tržišta fokusirao na promjenu strukture prodaje i povećanju udjela komercijalne prodaje, te proširenje vlastitog asortimana, što je u konačnici i pored navedenih otežavajućih okolnosti, rezultiralo rastom ukupne prodaje u odnosu na 2021. godinu.

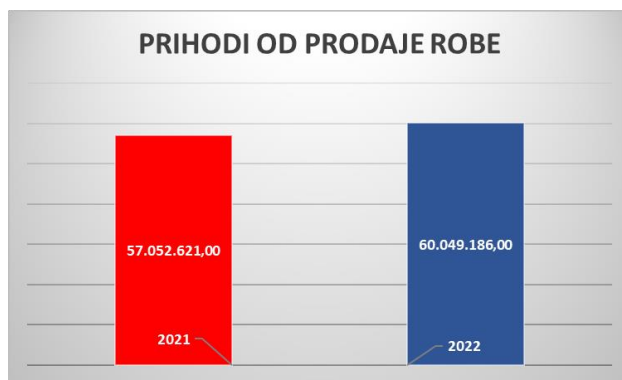
U saradnji sa Odjelom nabavke, pažljivo su praćene potrebe tržišta i trendovi u farmaceutskoj industriji, te shodno tome vršena je nabavka novih lijekova, medicinskih sredstava, dodataka prehrani, kozmetike i dijetetike, kako bi se tekuće poslovanje odvijalo bez zastoja i poremećaja, a opskrbljenost lijekovima je bila kontinuirana i zadovoljavala je potrebe stanovništva.

S aspekta prodaje, poseban problem koji je uticao na poslovanje esencijalnog segmenta prodaje i ostvarenje zadanih ciljeva u 2022. godini je i promjena cijena lijekova, posebno promjena cijena esencijalne liste lijekova, uz stalno snižavanje nabavnih cijena, što se u najvećoj mjeri odrazilo na ukupni promet JUAS. Također, na poslovanje u 2022. godini uticala je i izmjena esencijalne liste lijekova od strane Zavoda Zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, što je direktno uticalo ostvarenje esencijalne prodaje.

U izvještajnom periodu došlo je do **rasta ukupne prodaje u iznosu od 5,25 % u odnosu na 2021. godinu** koji je prvenstveno uslovljen rastom komercijalne prodaje.

Tabela 10. Uporedni pokazatelji rasta ukupne prodaje

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2021	2022	2022 VS 2021 ± (KM)	% PROMJENA
	57.052.621	60.049.186	2.996.564	5,25%

Rast ukupne prodaje zabilježen je u 37 od 47 poslovnih jedinica u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 11. Uporedni pokazatelji rasta prodaje po vrstama prodaje

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2021	2022	2021 VS 2022 ± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
LIJEKOVI RX	31.182.325	31.497.932	↑ 315.608	1%	52,45%
DODACI PREHRANI	11.011.011	12.278.440	↑ 1.267.430	12%	20,45%
LIJEKOVI OTC	6.648.461	7.437.576	↑ 789.115	12%	12,39%
MEDICINSKA SREDSTVA	3.496.159	4.115.467	↑ 619.308	18%	6,85%
NAKNADA RECEPTI I AMPULE	2.532.259	2.502.239	↓ -30.020	-1%	4,17%
GALAS MALOPRODAJA	1.514.169	1.227.647	↓ -286.522	-19%	2,04%
KOZMETIKA	817.413	1.133.642	↑ 316.229	39%	1,89%
USLUGE	17.711	20.731	↑ 3.020	17%	0,03%
GALAS VELEPRODAJA	13.696	4.198	↓ -9.498	-69%	0,01%
DATI RABATI	-180.582	-168.687	↑ 11.896	-7%	-0,28%
UKUPNO	57.052.621	60.049.186	↑ 2.996.564	5%	100%

Najveći pad prihoda po prihodovnim kategorijama ostvaren je na kategoriji Galas.

Pad prometa Galasa, najvećim dijelom uzrokovan je zbog defektne dodatka prehrani kod ugovarača, a koji su u 2021. godini zbog epidemije Covid 19 imali znatan udio u prodaji Galas asortimana.

Udio koji imaju Galas dodaci prehrani u ukupnoj prodaji dodatka prehrani, usmjeren je na dodatke prehrani drugih proizvođača sa kojima JUAS ima dogovorene protokole. Kako bi se kompenzirao pad prometa i ostvareni RUC, sa poslovnim partnerima dogovoren je pored redovnog ulaznog rabata, dodatni kvartalni i godišnji rabat, kao i ugovore o pružanju promotivnih usluga kojima je ostvaren dodatni prihod za Ustanovu.

Iako preferiramo proizvodnju u vlastitoj galenskoj proizvodnji, zbog tehničkih limitacija i problema koji se odnose na nabavku biljnih sirovina za proizvodnju dijela portfolia koji nudimo (čajeva), tim JUAS je evaluirao potencijale ugovorne proizvodnje vodeći se zahtjevima kvaliteta u smislu posjedovanja certifikata standarda dobre proizvođačke prakse (GMP, ISO, HALAL, HACCP).

JUAS sirovine za proizvodnju čajeva, uključujući i biljne droge i ambalažu, nabavlja putem postupka javne nabavke. Posljednje dvije godine nabavka biljnih droga putem javnih nabavki stvorila je dodatne poteškoće u nabavci, proizvodnji i prodaji. Zbog zahtjevnosti same

procedure provođenja postupka javne nabavke, u smislu procjene svih potreba, stalnog rasta cijena na tržištu, poštivanja zakonski propisanih elemenata u postupku javne nabavke, JUAS se dovela u nezavidnu situaciju po pitanju planiranja proizvodnje i kontinuiteta u snabdijevanju proizvodnim čajevima, što je direktno negativno uticalo na poslovanje Ustanove. Otežavajuća okolnost prilikom nabavke biljnog materijala je i problem nabavke biljne droge odgovarajućeg kvaliteta, zbog prirode sirovine i uticaja klimatskih faktora. Nijedan dobavljač ne može uticati na ove faktore i ne može garantovati da će uspjeti obezbijediti biljni materijal. Obzirom da JUAS na osnovu prodaje čajeva u toku godine ostvari značajan prihod, bilo je potrebno osigurati stabilnost u snabdijevanju, kako gore navedeni faktori ne bi imali negativan uticaj kako na kvalitet proizvoda i usluge tako i na prihode.

JUAS je strateški opredjeljena ka jačanju i boljem pozicioniranju vlastitog brenda Galas, te shodno navedenom pokrenuta inicijativa izrade analize isplativosti ugovorne proizvodnje čajeva, obzirom da je Ustanova već u prethodnom periodu imala iskustva sa ugovornom proizvodnjom i da je ugovorna proizvodnja trend na svjetskom tržištu.

Tim JUAS je evaluirao potencijale ugovorne proizvodnje sa Pharmamed d.o.o. vodeći se zahtjevima kvaliteta u smislu posjedovanja sertifikata standarda dobre proizvođačke prakse (GMP, ISO, HALAL, HACCP), analize gotovog proizvoda sa svom dokumentacijom kojom potvrđuju kvalitet proizvoda svake serije, odnosno sertifikatima analize gotovih proizvoda čime će se dodatno smanjiti troškovi za Ustanovu. Pharmamed d.o.o. je lider u proizvodnji na domaćem tržištu i kao reference imaju uspješne projekte ugovorne proizvodnje sa drugima apotekarskim lancima.

Ovaj ugovarač registrovan je za proizvodnju i prodaju lijekova, medicinskih sredstava, dodataka prehrani, kozmetike i kozmetike s posebnom namjenom, kod nadležnog suda u BiH i ima svu potrebnu dokumentaciju i odobrenja za proizvodnju navedenih preparata. Zbog svih izazova s kojima smo se susretali u proizvodnji čajeva, te u cilju osiguranja kvalitetnog proizvoda, u toku 2022. godini potpisan je novi ugovor za ugovornu proizvodnju sa kompanijom Pharmamed d.o.o. Prije potpisivanja ugovora, JUAS uradila je analizu opravdanost nastavka saradnje i nakon detaljne analize, uz praćenje potreba tržišta, na osnovu izlaza preparata po poslovnim jedinicama, potražnje i definisanog plana prodaje Galas asortiman, pristupila je potpisivanju istog.

U toku 2022. godine urađen je redizajn ambalaže Galas čajeva, ne samo radi boljeg tržišnog pozicioniranja istih, nego kako bi se osigurao kvalitetan gotov proizvod.

Novo rješenje ambalaže podrazumijeva pored primarne ambalaže zatvorene odgovarajućom naljepnicom i sekundarnu ambalažu, kartonsku kutiju koja je dizajnirana za lakše pozicioniranje na policama, ali i za lakšu kućnu upotrebu:

- vidljivija je na policama
- ima jasnije upute za upotrebu:
 - svaki pojedinačni proizvod ima odgovarajući QR code, koji skeniranjem vodi na našu web stranicu i detaljne upute o željenom proizvodu,
 - uz svaki naziv čaja, navedeno je područje indikacije,
 - na svim čajevima slikovito objašnjen način pripreme.

Uprkos izmjenama esencijalnih listi, u vidu smanjenja cijena u KS i ZE-DO Kantonu, JUAS je uspjela povećati prihode po osnovu Lijekova Rx.

U izvještajnom periodu u poslovnicaма JUAS na području Kantona Sarajevo i Zeničko dobojskog kantona realizovano je 1.629.410,00 recepata, dok je u 2021. godini realizovano 1.607.930 što je za 21.480 (1,33%) više recepata u 2022. godini u odnosu na 2021 godinu, što je ilustrirano i na grafu niže.

Apoteke koje su ostvarile najveći ukupni promet u 2022. godini su prikazane u tabeli niže.

Tabela 12 . Apoteke koje su ostvarile najveći ukupni promet u 2022. godini (vrijednosti bez PDV-a)

R.BR.	APOTEKA NAZIV	PROMET 2022	UDIO U UKUPNOM PROMETU %
1	Apoteka ILIDŽA	3.359.038,89	5,59%
2	Apoteka ILIJAŠ	2.917.826,40	4,86%
3	Apoteka STARI GRAD	2.903.698,25	4,84%
4	Apoteka BOSNA	2.837.685,52	4,73%
5	Apoteka BAŠČARŠIJA	2.826.465,47	4,71%
6	Apoteka DOBRINJA	2.807.301,54	4,67%
7	Apoteka CENTAR	2.492.213,76	4,15%
8	Apoteka MARIJIN DVOR	2.383.204,19	3,97%
9	Apoteka NOVO SARAJEVO	2.337.640,67	3,89%
10	Apoteka VOGOŠĆA	2.179.927,03	3,63%

Učešće pojedine grupe artikala u ukupnom prometu u 2022. godini je prikazana u tabeli niže.

Tabela 13. Učešće pojedine grupe artikala u ukupnom prometu u 2022. godini

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	UDIO (%)
LIJEKOVI RX	52,45%
DODACI PREHRANI	20,45%
LIJEKOVI OTC	12,39%
MEDICINSKA SREDSTVA	6,85%
NAKNADA RECEPTI I AMPULE	4,17%
GALAS MALOPRODAJA	2,04%
KOZMETIKA	1,89%
USLUGE	0,03%
GALAS VELEPRODAJA	0,01%
DATI RABATI	-0,28%
UKUPNO	100%

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2021	2022	2021 VS 2022 ± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
LIJEKOVI RX	31.182.325	31.497.932	↑ 315.608	↑ 1%	52,45%
DODACI PREHRANI	11.011.011	12.278.440	↑ 1.267.430	↑ 12%	20,45%
LIJEKOVI OTC	6.648.461	7.437.576	↑ 789.115	↑ 12%	12,39%
MEDICINSKA SREDSTVA	3.496.159	4.115.467	↑ 619.308	↑ 18%	6,85%
NAKNADA RECEPTI I AMPULE	2.532.259	2.502.239	↓ -30.020	↓ -1%	4,17%
GALAS MALOPRODAJA	1.514.169	1.227.647	↓ -286.522	↓ -19%	2,04%
KOZMETIKA	817.413	1.133.642	↑ 316.229	↑ 39%	1,89%
USLUGE	17.711	20.731	↑ 3.020	↑ 17%	0,03%
GALAS VELEPRODAJA	13.696	4.198	↓ -9.498	↓ -69%	0,01%
DATI RABATI	-180.582	-168.687	↑ 11.896	↓ -7%	-0,28%
UKUPNO	57.052.621	60.049.186	↑ 2.996.564	↑ 5%	100%

Odjel za prodaju u saradnji sa ostalim Sektorima aktivno je radio na optimalizaciji zaliha, praćenju koeficijenta obrta roba i brzine obrta tekućih sredstava. Aktivno su planirani i definisani svi projekti unaprjeđenja prodaje po svim poslovnim segmentima s fokusom na naš korporativni brand Galas.

JUAS već decenijama njeguje pouzdanost bogatog asortimana proizvoda i usluga, oslanjajući se na stručno znanje i iskustvo farmaceuta kao nositelja razvoja poslovanja.

Kontinuirana inovativnost i unaprjeđenje kvaliteta usluga koje svojim pacijentima/korisnicima usluga stavlja na raspolaganje, je osnova za jačanje konkurentske moći i doprinos uspješnom poslovanju Ustanove na tržištu.

Shodno navedenom, Odjel za prodaju u saradnji sa ostalim Sektorima u 2022. godini aktivno radio na unaprjeđenju kvaliteta usluge, uz kontinuirano proširenje asortimana, uz obezbjeđenje optimalnog asortimana lijekova i medicinskih pomagala i praćenje koeficijenta obrta roba i brzine obrta tekućih sredstava.

Aktivno se radilo na boljem pozicioniranju web shopa, kako bismo kroz ponudu raznih dodataka prehrani, kozmetičkih preparata i svih proizvoda, koje smo mogli ponuditi putem web prodaje, osigurali sigurniju i kvalitetnu kupovinu.

6.4.1.1. Nekurentna zatečena roba

Imenovanjem V.d. Generalnog direktora u toku 2021. godine, napravljena je detaljna analiza zaliha JUAS iz kojih je **detektovana nekurentna roba (preparati)**.

Analizom nabavke, prodaje i lagera na nivou JUAS, utvrđeno je da u prethodnim godinama nabavke nisu pratile dinamiku izlaza. Analizom strukture lagera do nivoa proizvođača i artikala, evidentirano je da je sama zatečena struktura lagera u 2021. godini bila izrazito nepovoljna, prepoznate su i selektovane grupe proizvoda sa danima vezivanja preko 12 mjeseci, koje prema dinamici izlaza i kratkim rokovima trajanja su prepoznate kao proizvodi koji će biti predmet otpisa u 2022. godini i da će Ustanova kroz otpis i uništenja istih kao farmaceutskog otpada, biti izložena pored finansijskog gubitka koji se ogleda u nabavnoj vrijednosti robe, i dodatnom trošku uništavanja istog.

a) SavunPlus i Favira

Kao što se upoznati prilikom sačinjavanja izvještaja o radu za 2021. godinu, zatečene su velike zalihe sredstava za dezinfekciju SavunPlus, proizvođača Bogazici Farma, u količini od 70.015 komada, ukupne veleprodajne vrijednosti 344.960,03 BAM, kao i preparata Favira 40x200 mg, proizvođača Abdilbrahim Ilac Sanayi ve Ticaret A.S., u količini od 709 komada, ukupne veleprodajne vrijednosti 99.260 BAM. Obzirom da se radi o lijeku koji se izdaje isključivo na ljekarski recept, JUAS na izlaz istog nije imao utjecaja. Također, ovaj lijek je imao i kratak rok trajanja, te je isti istekao u mjesecu novembru 2022. godine, što je dodatno negativno utjecalo na finansijski rezultat u 2022. godini.

Ustanova je kroz otpis ovog sredstva i uništenja istog kao farmaceutskog otpada, izložena pored finansijskog gubitka koji se ogleda u nabavnoj vrijednosti robe, i dodatnom trošku uništavanja istog.

Problematika preopterećenog lagera ovog dezinfekcijskog sredstva čiji rok trajanja je početak 2023. godine, riješena je na inicijativu menadžmenta JUAS uz podršku Ministarstva zdravstva KS i Upravnog odbora JUAS na način da je isti doniran zdravstvenim ustanovama na području Kantona Sarajevo. Ovako je JUAS još jednom potvrdila svoju ulogu društveno odgovorne Ustanove.

Obzirom da zatečeni lijek Favira 40x200 mg, proizvođača Abdilbrahim Ilac Sanayi ve Ticaret A.S. nije isprometovan zbog prethodno obrazloženih razloga, u izvještajnom periodu isti je otpisan. Otpis ovog preparata u količini od 665 komada za Ustanovu je prouzrokovao trošak od 93.100 KM, što predstavlja cca. 70 % ukupnog troška otpisa Ustanove u izvještajnom periodu.

b) Galas kozmetička linija

U JUAS je također zatečena nova linija kozmetičkih Galas proizvoda (ugovorni proizvođač Bogazici Pharma) čija cjenovna politika nije prilagođena našem tržištu (visoke cijene), što je direktno uticalo na slabljenje dosadašnjeg branda, gubljenja vizuelnog identiteta i asocijacije branda Galas.

U izvještajnom periodu, izvršena je korekcija maloprodajnih cijena za kozmetičku liniju novog Galas portfolia – ugovorna proizvodnja, radi boljeg tržišnog pozicioniranja i blagovremenog rješavanja zaliha navedenih proizvoda.

Naime, radi se o ugovornoj proizvodnji sa Bogazici Farma sa sjedištem u Izmiru. Obzirom da JUAS i pored svih napora nije uspjela stupiti u kontakt sa predstavnicima ove firme, te činjenice da u arhivi nije zatečen ugovor sa istim, onemogućen je povrat ovih proizvoda, što je inače praksa i ugovorna klauzula sa lokalnim dobavljačima. Rok isteka trajanja ovih preparata nastupa u 2023. godini. JUAS će shodno uslovima na tržištu uložiti maksimalne napore kako bi isprometovala navedene preparate. Međutim, kao što je vidljivo i iz ranije navedenog izgledno je da će i određene količine ovih preparata biti predmetom otpisa i u 2023. godini.

Obzirom na navedenu problematiku u pogledu obima izlaza navedenih preparata, te upitnog kvaliteta na koje je ukazano od strane korisnika ovih preparata, JUAS je prekinula saradnju sa Bogazici Pharmom.

Evidentno je da JUAS ima mogućnost za širenje vlastitog portfolia u skladu sa zahtjevima tržišta i potrebama korisnika naših usluga. Imajući u vidu probleme koje smo imali sa Turskim ugovornim proizvođačem, u izvještajnom periodu posebnu pažnju posvetili smo evaluaciji novih partnera za ugovornu proizvodnju, vodeći se pri tom zahtjevima kvaliteta u smislu posjedovanja certifikata standarda dobre proizvođačke prakse, komercijalnim uslovima u smislu najpovoljnije cjenovne ponude, podrške za registraciju dokumentacije, vodeći računa o fleksibilnosti u smislu prilagođavanja veličine serije, kao i mogućnosti povrata.

Stručno osoblje, dugogodišnje iskustvo i moderna infrastruktura u Galenskom laboratoriju JUAS osnovni su preduslovi za širenje vlastitog asortimana Galas proizvoda. Korištenje ovog velikog internog potencijala ima realnu osnovu za širenje portfolija Galas i jačanje samog brenda.

6.4.1.2. Usluge za pacijente/korisnike usluga i promotivne aktivnosti

S ciljem podizanja svijesti o prevenciji i zaštiti zdravlja, JUAS je učestvovala u obilježavanju određenih datuma iz Kalendara zdravlja Svjetske zdravstvene organizacije, kako bi se javnosti skrenula pažnja na važnost očuvanja zdravlja i prevencije bolesti.

Promotivne aktivnosti, usko vezane za informisanje pojedinaca i javnosti imale su za cilj podizanje zdravstvene svijesti i kulture, odnosno brigu za sopstveno zdravlje i okolini, zaštitu životne sredine, kao i stvaranje čvrstih veza između apoteka i drugih zdravstvenih ustanova, odnosno društvene zajednice u cjelini.

Tokom 2022. godine nastavili smo sa pružanjem usluga screening mjerenje nivoa glukoze u krvi, kao i screening mjerenje koncentracije holesterola i triglicerida u krvi. Građani su imali

mogućnost određivanja vitaminsko-mineralnog statusa, QRMA (Quantum Resonance Magnetic Analyzer) mjerenja.

Sve promotivne aktivnosti JUAS bile su usmjerene na kreiranje pozitivnog javnog mišljenja, privlačenje pacijenata/korisnika usluga, ispunjavanje njihovih potreba, želja, i očekivanja, stvaranja privrženosti, kreiranje dodatne vrijednosti (added value), što je u konačnici rezultiralo stvaranjem zadovoljstva i lojalnosti krajnjih korisnika.

Na ovaj način pokušali smo uticati na jačanje korporativnog brenda u očima javnosti, kao društveno odgovorne ustanove, koja svim svojim kapacitetima radi na ispunjenju zadovoljstva potencijalnih i postojećih pacijenata/korisnika usluga koji trebaju uslugu ili proizvod u našoj ustanovi.

Kroz Category management u 2022. godini, nastavili smo raditi na unaprjeđenju poslovne saradnje sa poslovnim partnerima kroz pružanje seta aktivnosti u okviru ugovora o pružanju promotivnih usluga sve s ciljem približavanja proizvoda krajnjem korisniku.

Radi lakšeg i bržeg informisanja naših klijenata u saradnji sa Službom za informacione tehnologije, aktivno se radilo na unaprjeđenju mobilne aplikacije koja je namijenjena korisnicima smart telefona i koja omogućava lakši i brži pristup informacijama, kao i uvid u dostupnost pojedinih preparata iz asortimana apoteka, mogućnost notifikacije u slučaju da je neki preparat deficitaran, te uvid u najbližu poslovnicu sa naznačenim radnim vremenom, kontaktima i njihovim pozicijama na Google mapama.

Sistem upravljanja kvalitetom menadžment je učinio jednom od glavnih strateških odrednica svoga poslovanja. Menadžment se stoga u potpunosti opredijelio za sistem upravljanje kvalitetom, te ostvarenje zadovoljstva korisnika usluga, kroz kontinuirana poboljšanja.

Kvalitet je menadžment učinio jednom od glavnih strateških odrednica svoga poslovanja. Usmjerenost ka pacijentu, razvoj novih usluga, širenje portfolio-a, sinhronizacija rada timova, edukacije uposlenog kadra svih profila, pokazali su se kao izvrstan recept za učvršćenje pozicije, rast, ali i blokadu mnogobrojnih barijera sa kojima smo se susretali.

Sistem upravljanja kvalitetom poslovanja ustanove utemeljen je na standardima i smjernicama Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u FBiH, Zakonu o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i drugim relevantnim zakonima, te standardima (normama) na kojim također radimo (ISO 9001, ISO 14001, ISO 27001, ISO 22716, HACCP, HALAL).

Kao i u prethodnim godinama i u 2022. godini u prvi plan stavili smo zadovoljstvo uposlenih kao osnovni preduslov za dobar i kvalitetan odnos sa pacijentima/klijentima, te povećanje sopstvene sposobnosti privlačenja kvalitetnih kandidata, kao i zadržavanje kvalitetnih uposlenika unutar ustanove.

6.4.1.3. Edukacijski centar - edukacija uposlenih

Osnivanjem Edukacijskog centra, te edukacijske platforme na nivou JUAS-a održavano je kontinuirano educiranje kadra kroz uvrštavanje standarda u svakodnevnoj praksi, osvježanje znanja i motivacije radnika, čime smo unaprijedili konkurentnost JUAS-a na tržištu.

Edukacije organizirane u 2022. godini, provođene su uz pomoć partnera JUAS, sponzora, ali i sredstava JUAS planiranih budžetom.

Tokom 2022. godine sprovedene su različite edukacije, kojima su prisustvovali svi farmaceutski timovi (magistri farmacije i farmaceutski tehničari) JUAS-a. Poslovnim usavršavanjem polaznicima su dati konkretni setovi znanja, tehnika i alata iz oblasti djelovanja JUAS, kako bi se na taj način povećala efikasnost i sveopšta produktivnost ustanove, te se olakšao proces rada putem stečenih znanja i povećala vrijednost samih radnika.

Naši magistri farmacije su i u toku 2022. godine prisustvovali relevantnim stručnim skupovima, kao što je Kongres magistara farmacije FBiH.

6.4.1.4. Mehanizmi unutrašnjeg nadzora

U skladu sa važećim zakonskim propisima i aktima JUAS, Komisija za unutrašnji nadzor, u saradnji sa Stručnim vijećem JUAS, je obavljala redovne unutrašnje kontrole prema definisanom godišnjem planu.

U obavljanju unutrašnjeg nadzora, Komisija je naročito kontrolisala zakonitost i stručnost poslovanja organizacionih jedinica i zdravstvenih radnika, snabdijevenost i opremljenost poslovnih jedinice, način izdavanja lijekova, registrovanje i prijavljivanje neželjenih djelovanja lijekova, izradu magistrálnih i galenskih pripravaka, finansijsko i materijalno poslovanje u skladu sa zakonom i aktima JUAS, organizaciju stručne obuke zdravstvenih radnika – pripravnika, vođenje stručne administracije, zakonito evidentiranje izdavanja opojnih sredstava i sl.

Pacijenti/korisnici usluga kontinuirano tokom godine mogli su izraziti svoje prigovore, pohvale i sugestije, što nam je omogućilo pružanje boljeg uvida u pruženu usluge, te omogućilo da kroz korektivne i preventivne mjere istu i unaprijedimo.

U 2022. godini, bavili smo se i istraživanjem nezadovoljenih potreba za lijekovima i uslugama pacijenata/korisnika usluga JUAS. U saradnji sa dobavljačima, realizovali smo uvoz lijekova za potrebe pojedinačnih pacijenata. Na ovaj način smo značajno smanjili upliv nelegalnog stavljanja lijekova u promet, te kroz legalne procedure omogućili traženi lijek, uz sigurnost i farmaceutsku uslugu u skladu sa svim lokalnim i svjetskim propisima.

6.4.1.5. Call centar

- Putem chat platforme ostvarena je komunikacija sa pacijentima/posjetiocima kroz 1722 razgovora.
- U 2022. godini, odgovoreno je na 3224 upita koji su prosljeđeni od kolega iz Marketing službe sa Facebook i Instagrama, kao i sa e-mail adresa Call centra i info e-mail adresa
- Pozivi Call centra su od aprila 2020 godine, nakon radnog vremena (do 16h) i dalje preusmjereni na 8 dežurnih apoteka, kao i na apoteku Importanne, tako, da je Call centar dostupan 24h svim našim sugrađanima.
- Razlog smanjenja broja poziva (%) je u činjenici da se u martu 2021. godine oformio "COVID pozivni centar Kantona Sarajevo", što je u konačnici rezultiralo jednim dijelom smanjenjem broja poziva u Call centar JUAS. Također, smanjenje broja telefonskih poziva očituje se i u činjenici, da je određeni broj pacijenata ostvarilo

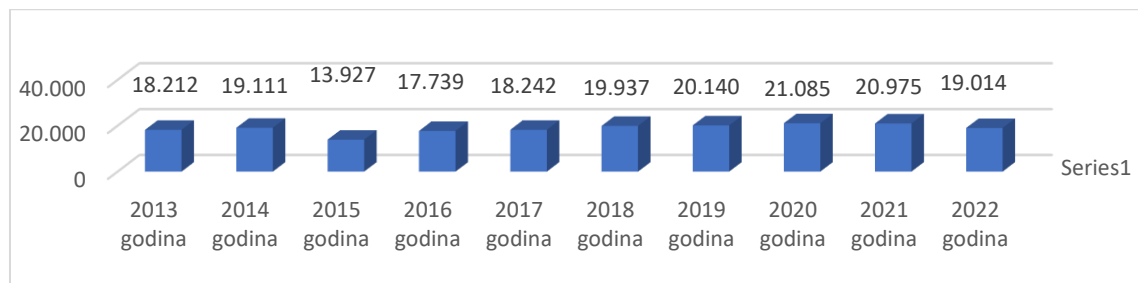
komunikaciju putem našeg web chata, kao i putem e-mail komunikacije putem info e-mail adrese i e-mail adrese Call centra, a ne putem telefona.

Ukupan broj poziva

Mjesec	Ukupan broj poziva 2013 god	Ukupan broj poziva 2014 god	Ukupan broj poziva 2015 god	Ukupan broj poziva 2016 god	Ukupan broj poziva 2017 god	Ukupan broj poziva 2018 god	Ukupan broj poziva 2019 god	Ukupan broj poziva 2020 god	Ukupan broj poziva 2021 god	Ukupan broj poziva 2022 god
JANUAR	2,594	953	1,107	1,33	1,601	1,63	1,644	1,654	1,841	1,65
FEBRUAR	2,125	1,194	965	1,411	1,443	1,613	1,65	1,92	1,845	1,68
MART	1,786	1,875	1,052	1,424	1,519	1,722	1,728	2,05	1,835	1,64
APRIL	1,727	1,678	1,07	1,417	1,43	1,734	1,732	2,02	1,815	1,681
MAJ	1,78	2,499	1,085	1,427	1,507	1,816	1,732	1,98	1,635	1,621
JUNI	1,363	1,732	1,104	1,46	1,482	1,739	1,652	1,654	1,634	1,676
JULI	1,426	1,463	1,117	1,506	1,513	1,624	1,673	1,591	1,615	1,678
AVGUST	1,106	1,402	1,106	1,466	1,515	1,587	1,631	1,608	1,612	1,522
SEPTEMBAR	1,22	1,591	1,111	1,479	1,538	1,56	1,635	1,637	1,685	1,497
OKTOBAR	1,027	1,621	1,371	1,481	1,518	1,644	1,647	1,641	1,798	1,48
NOVEMBAR	953	1,626	1,294	1,717	1,552	1,584	1,664	1,65	1,825	1,477
DECEMBAR	1,105	1,477	1,545	1,621	1,624	1,684	1,752	1,68	1,835	1,412
UKUPNO:	18,212	19,111	13,927	17,739	18,242	19,937	20,14	21,085	20,975	19,014

Smanjen je broj ukupnih poziva za 1.961 (9,65%) u 2022 godini u odnosu na 2021 godinu

Ukupan broj poziva

Analitika poziva

GODINA		Pozivi zdravstvenih radnika		Pozivi građana i pacijenata	
		Info pitanje	Stručno pitanje	Info pitanje	Stručno pitanje
Januar	2022	7	5	1.608	30
Februar	2022	7	7	1.637	29
Mart	2022	5	7	1.602	26
April	2022	8	7	1.646	20
Maj	2022	4	3	1.592	22
Juni	2022	4	5	1.642	25
Juli	2022	3	5	1.643	27
Avgust	2022	3	5	1.486	28
Septembar	2022	5	8	1.460	24
Oktober	2022	4	4	1.452	20

Novembar	2022	3	4	1.445	25
Decembar	2022	5	6	1.375	26
Ukupno		58	66	18.588	302

6.4.2. ODJELA MARKETINGA

6.4.2.1. Promocija JUAS i poslovnih partnera putem društvenih mreža

U 2022. godini Odjel marketinga je intenzivno vršio oglašavanje putem društvenih mreža (oficijelni nalozi Facebook i Instagram) sa većim udjelom korištenja sponzoriranih objava

Tabelarni mjesečni pregled objava za 2022. godinu predstavljamo u nastavku:

Januar	Februar	Mart	April	Maj	Juni	Juli	August	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar
14	20	14	20	20	20	20	36	25	24	34	29

Ukupno 276 objava u 2022. godini na društvenim mrežama Facebook i Instagram.

ZA ukupno za 210 objava, reklama, obavještenja je kreirana priprema koja podrazumijeva izradu kompletnog dizajna, forme, sadržaja i prpratnog teksta, koja u konačnici rezultira vizualom koji se postavlja na društvene mreže.

U 2022. godini putem naloga na društvenim mrežama vršene su sljedeće aktivnosti:

- Promovisanje JUAS i asortiman proizvoda Galenskog laboratorija Galas
- Promovisanje pojedinačnih proizvoda i brendova poslovnih partnera
- Učinili dostupnim sve značajne informacije iz JUAS
- Nagrađivanje pratitelja društvenih mreža proizvodima Galenskog laboratorija Galas, kao i proizvodima poslovnih partnera
- Čestitke za državne, vjerske praznike, te podsjećanje pratitelja na značajne datume
- Jačanje svijesti o značaju preventivnog djelovanja u sprječavanju nastanka bolesti, te provođenju zdravih životnih navika i zdrave ishrane, pokazujući na taj način stalnu brigu o našoj široj zajednici, kao društveno odgovorna Ustanova
- Obilježavanje svih značajnih datuma u farmaciji i zdravstvu – s ciljem jačanja svijesti o značaju zdravlja i prevencije nastanka bolesti
- Nastavili isticati ključnu ulogu prodajnog osoblja, kao dijela ukupne ponude/apotekarske usluge, kroz niz sinhronizovanih marketinških aktivnosti
- Provođenje svih marketinških aktivnosti za intenziviranje promocije osnovnih konkurentskih prednosti JUAS – Dežurne apoteke i Call centar
- Kontinuirano jačanje i razvijanje farmaceutske djelatnosti, stavljajući u fokus zadovoljne pacijente/korisnike usluga
- U okviru Mass Marketinga veliku pažnju smo posvetili publicitetu kao osnovnom i najaktivnijem vidu promocije
- Objavljivali smo storry-je putem naloga na društvenim mrežama, koji su kao i objave zahtjevale kompletnu pripremu dizajna, sadržaja, forme s ciljem češće prisutnosti, posjećenosti i rastu broja pregleda na našim oficijelnim nalogima na društvenim mrežama

- Odgovarali smo na sve upite pacijenata 24/7 gdje je evidentirano cca. 1.000 upita u 2022. godini. Često su navedeni upiti podrazumijevali kontinuiranu dvosmjernu komunikaciju. Navedena aktivnost je realizirana sa 100% učinkom. Nijedno od postavljenih pitanja nije ostalo neodgovoreno. Ukoliko pacijent/korisnik usluga odgovor na upit nije dobio odmah, prosječno vrijeme čekanja na odgovor je cca 3 sata, bilo da govorimo o radnim danima ili danima vikenda
- Realizovali smo sve narudžbe putem naloga na društvenim mrežama (cca 50 narudžbi)
- Sve naprijed navedeno rezultiralo je povećanjem broja pratitelja na društvenim mrežama za cca 2.000 u 2022. godini. Kada je navedeni kanal komuniciranja u pitanju 2022. godinu bilježimo kao uspješnu.

6.4.2.2. *Promotivne aktivnosti poslovnih partnera u poslovnim jedinicama JUAS*

Odjel marketinga je u saradnji sa Odjelom prodaje u 2022. godini vodio proces održavanja promotivnih aktivnosti u svim poslovnim jedinicama JUAS, a u novembru mjesecu 2022. godine je u potpunosti preuzeo navedenu aktivnost koja podrazumijeva:

- Kreiranje tabele godišnjeg pregleda promotivnih aktivnosti poslovnih partnera u pojedinačnim PJ JUAS
- Kontinuirana komunikacija, evidencija, rotacija i usaglašavanje termina sa poslovnim partnerima na mjesečnom nivou
- Kreiranje tabele promotivnih aktivnosti za svakog pojedinačnog poslovnog partnera na mjesečnom nivou – usaglašeni termini
- Informisanje svih farmaceutskih timova (apoteka) o promotivnim aktivnostima u JUAS na mjesečnom nivou

6.4.2.3. *Loyalty program JUAS*

U 2022. godini je realizovano 2 768 Galas kartica lojalnosti, koje su u 2022. godini. Navedena aktivnost je kontinuirana i realizira se u toku jedne kalendarske godine, a podrazumijeva kontrolu ispravnosti svake pojedinačne realizovane kartice, evidenciju istih kroz loyalty bazu podataka u kojoj se pored osnovnih informacija o svakom kupcu (ime prezime, datum rođenja, kontakt telefon, e:mail adresa) unose i podaci o realizovanim kupovinama, (datum kupovine i naziv kupljenog proizvoda), kao i podaci koji proizvod je kroz loyalty program izdat kao gratis i u kojoj PJ je realizovana kartica. Sve neispravne i sporne kartice se prijavljuju u apoteku u kojoj su iste izdate.

Kontinuirano obavještavanje Galas loyalty korisnika o aktuelnim sniženjima, akcijama, putem newslettera - dostavljanje elektronskim putem.

6.4.2.4. *Ostale aktivnosti Odjela marketinga*

- Oglašavanje u printanim i digitalnim medijima- Izrađena forma i sadržaj svih planiranih PR tekstova i tekstova informativnog sadržaja u 2022. godini za printane, elektronske i digitalne medije
- Izrađena forma, sadržaj i dizajn kompletnog reklamnog materijala, prema planu/nalogu menadžmenta (reklame, objave, sniženja, obavještenja, letci, reklame/portali apoteka, vobleri, inserteri...) u 2022. godini
- Izrada idejnih rješenja vanjskog izgleda apoteka (svijetleće reklame i natpisi) Marijin Dvor, Novo Sarajevo, Koševo, Ilidža, Otoka, Švrakino – usvojeni prijedlozi i finalizirana

rješenja prema prijedlogu Odjela marketing (apoteka Švrakino: nije realizirana montaža svijetleće reklame)

- Izrada idejnih rješenja rekonstrukcije izgleda apoteka (unutrašnji radovi) Marijin Dvor, Novo Sarajevo, Koševo, Ilidža, Otoka – usvojeni prijedlozi i finalizirana rješenja prema prijedlogu Odjela marketing
- Apoteka Ilidža – izrada idejnog rješenja nove recepture – finalizirano rješenje prema prijedlogu Odjela marketinga
- Kreirane i postavljene nove obavezne naljepnice u svih 47 apoteka: “Pravila ponašanja u apotekama” i “Prava i obaveze pacijenata”
- : Izvršeno mjerenje svih unutrašnjih polica u 47 apoteka, označavanje polica, fotografisanje polica i evidencija i sortiranja polica
- : Izvršeno mjerenje svih vanjskih portala 47 apoteka, fotografisanje i označavanje svih portala i evidencija istih
- Kreirana tabela i vođenje zauzeća vanjskih portala apoteka
- : Uklanjanje svih reklama sa vanjskih portala apoteka
- : Uklanjanje svih nepotrebnih naljepnica sa ulaznih vrata apoteka i vanjskih portala apoteka
- : Postavljanje reklama poslovnih partnera na vanjskim portalima apoteka, prema potpisanim ugovorima
- Izrada forme i sadržaja reklama Galas za objavljivanje na LED displejima za apoteku Baščaršija i Ilidža
- Kreirano idejno rješenje izgleda Galas reklama (za svaku apoteku) koja će biti pozicionirana na minimalno jednom vanjskom portalu apoteke
- Ispitivanja cijena na tržištu kod konkurencije za odabrane proizvode
- Izrada, ispravljanje, uređivanje i postavljanje PR i informativnih tekstova na web stranici www.apoteke-sarajevo.ba
- Galas čajevi – prikupljanje ponuda za primarnu i sekundarnu ambalažu čajeva, izrada rješenja, korekcija rješenja, izrada propratnog teksta za svaki čaj - redizajnirano pakovanje Galas čajeva – finalizirano
- Usvojen i realiziran projekat Pokazna apoteka na Farmaceutskom fakultetu Univerziteta U Sarajevu
- Kreiranje Power Point prezentacija i drugog predstavljanja rada u JUAS
- Izrada formi sadržaja evidencija i različitih template-a za izvještavanje
- Kreiranje cjenovnika, zajedničkih memoranduma Farmaceutski fakultet i JUAS, radnog vremena itd.
- Novogodišnje ukrašavanje apoteka

Galas čajevi u novoj redizajniranoj ambalaži

6.4.3. Odjel za istraživanje i razvoj

Odjel za istraživanje i razvoj je i u 2022.godini bio posvećen zadatku da se kvalitet i visoki standardi farmaceutske usluge postignu u cijeloj JUAS, kroz različite aktivnosti usmjerene ka poboljšanju kvaliteta i sigurnosti, a sve u skladu s godišnjim planom rada.

Sistem upravljanja kvalitetom poslovanja JUAS je utemeljen na AKAZ certifikacijskim standardima za apoteke i smjernicama Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonu o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i drugim relevantnim zakonima iz oblasti zdravstva.

Također, sistem upravljanja kvalitetom poslovanja JUAS je utemeljen na međunarodnim standardima ISO 9001:2015, koji se odnosi na poslovanje, ISO 14001:2015, koji se odnosi na zaštitu okoliša i 27001:2013, koji se odnosi na informacionu sigurnost.

U skladu sa zahtjevima AKAZ certifikacijskih standarda za apoteke, kao i međunarodnih ISO standarda, radilo se na primjeni i održavanju pravilnog funkcionisanja sistema upravljanja kvalitetom u cilju modificiranja sistema koji je sposoban da isporuči sigurnu i kvalitetnu farmaceutsku uslugu ali i siguran i kvalitetan proizvod. S tim u vezi, urađen je niz aktivnosti koje su navedene u nastavku.

Ključno dostignuće jeste uspješno provedena recertifikacija 25 i certifikacija 22 apoteke (po prvi put) po AKAZ standardima, kojom je AKAZ JUAS dodijelio bezuslovnu certifikaciju za sve naše organizacione jedinice (apoteke) na period od 4 godine, odnosno do novembra 2026. godine.

U okviru finalne pripreme apoteka u svrhu certifikacije i recertifikacije, sve apoteke su pripremljene, provjerene i dodatno su svi timovi educirani. S tim u vezi, provedene su sljedeće aktivnosti:

- interni audit u svim apotekama, a u skladu sa planom internih audita za 2022. godinu
- kontinuirana interna edukacija farmaceutskih timova i spremačica za efektivniju i efikasniju primjenu implementiranih standarda
- koordinacija sa apotekama u vezi samoocjena sve do finalnih verzija.

U okviru implementiranog ISO certifikacijskog sistema upravljanja, uspješno je proveden redovni, godišnji audit cijele JUAS prema standardima ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 i ISO 27001:2013.

Održane su edukacije uposlenika o implementiranim internim Politikama i Standardnim operativnim procedurama, načinu korištenja nove on-line mape - JUAS Politike i procedure, pomoću koje je dokumentacija o osiguranju kvaliteta distribuirana u prethodnoj godini svim organizacionim jedinicama.

Pomoću on-line mape, svim uposlenicima je omogućen elektronski pristup ovim dokumentima sa službenog naloga.

Također, u toku izvještajnog perioda se radilo i na kreiranju novih politika i strategija, kao i novih procedura.

Tokom izvještajne 2022. godine, Odjel je proveo sljedeće edukacije:

- interne edukacije o AKAZ certifikacijskim standardima za uposlenike onih apoteka koje su bile u planu za prvo certificiranje od strane AKAZ-a
- interne edukacije uposlenika u apotekama o pravilnom zbrinjavanju medicinskog odnosno farmaceutskog otpada, te o prevenciji širenja infekcije u apoteci.
- eksterne edukacije određenog broja uposlenika (n=85) iz oblasti prve pomoći i to iz primjene osnovnih mjera održavanja života uz upotrebu automatskog eksternog defibrilatora.

U izvještajnom periodu vršilo se ustrojavanju integrisanog sistema upravljanja rizicima u segmentu usluga i proizvoda kroz identifikaciju rizika, njihova procjena, analiza, korektivne i preventivne mjere. Također je napravljen Plan upravljanja rizikom kao kompilacija svih rizika JUAS.

Tokom 2022. godine je realizirana nabavka novih digitalnih termometara za apoteke, te je nakon kalibracije izvršena i distribucija istih.

U okviru uspostavljenog sistema upravljanja medicinskim otpadom nastalom u procesima rada u JUAS, u saradnji sa Odjelom za nabavku prikupljen je medicinski otpad nastao u 2021. godini iz svih organizacionih jedinica (apoteke, Služba za nabavku i Galas), i procesuiran u skladu sa važećim procedurama i propisima.

Ovlaštenom operateru sa kojim JUAS ima sklopljen ugovor, prikupljeni farmaceutski otpada iz 2021. godine na konačno zbrinjavanje, predat je u posljednjem kvartalu 2022. godine.

Praćene su prijave problema s lijekovima i receptima, i to:

- prijave sumnje u kvalitetu lijeka i ostalih proizvoda, uključujući i vlastite Galas proizvode
- prijave neispravnosti lijekova i ostalih proizvoda, uključujući i vlastite Galas proizvode
- prijave sumnje na falsifikat recepta
- prijave neželjenih djelovanja lijeka, uključujući i vlastite Galas proizvode
- povlačenje lijekova s tržišta različitih proizvođača, po uputama ALMBiH.

Praćeno je zadovoljstvo pacijenta/korisnika uslugama JU Apoteke Sarajevo, i to prema:

- spontaniz izvještajima s terena u vidu prigovora, pohvala, sugestija, a u saradnji sa Komisijom za prigovore pacijenata JUAS,
- anketi o ispitivanju zadovoljstva pacijenata/korisnika, kojom je izvršeno formalno ispitivanje zadovoljstva pacijenata/korisnika usluga JUAS u svim poslovnim jedinicama, na uzorku od 1384 ispitanika. Za ovo ispitivanje je pripremljen namjenski upitnik koji je sadržavao demografske podatke o ispitaniku (dob ,pol), stav korisnika prema apoteci, vremenu čekanja na uslugu, izgledu apoteke (ambijent, čistoća, privatnost), te o ljubaznosti i kompetentnosti osoblja.

Provedeno je i ispitivanje o zadovoljstvu uposlenika, kroz anonimnu on-line anketu koja je bila namijenjena svim uposlenicima JUAS, a pomoću koje su uposlenici mogli izraziti svoje stavove.

U okviru obaveznog izvještavanja prema AKAZ-u, na mjesečnom nivou su praćeni obavezni indikatori izvedbe za sve apoteke, na osnovu kojih se izrađuje finalni izvještaj na godišnjem nivou.

U saradnji sa ostalim Sektorima Ustanove, kreiran je Plan integriteta JUAS prema Zakonu o prevenciji i suzbijanju korupcije u institucijama Kantona Sarajevo ("Službene novine KS", br.35/22, 42/22, 52/22).

U saradnji s Farmaceutskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu izvršena je koordinacija i organizacija obavljanja stručne prakse studenata X semestra Farmaceutskog fakulteta u apotekama, a koju vode certificirani mentori stručni prakse.

Na osnovu provedenog istraživanja tržišta, izvršila se priprema dokumentacije za provođenje procedure javnih nabavki koje su se odnosile na Odjel za istraživanje i razvoj i galenski laboratorij "Galas", prema odobrenom Planu javnih nabavki JUAS.

Nastavljena je saradnja sa kompanijom Ekopak, koja je odgovorna za recikliranje otpada i upravljanje otpadom. U okviru saradnje, nastavilo se sa kvartalnim i godišnjim izvještavanjima o količini ambalažnog otpada koji JUAS stavlja na tržište svojom proizvodnjom u Galenskom laboratoriju "Galas" i apotekama. Kroz navedenu saradnju osigurano je recikliranje dijela proizvedenog otpada, čime, kao društveno odgovorna Ustanova, dajemo svoj doprinos zaštiti okoliša.

S druge strane, Odjel za istraživanje i razvoj bio je posvećen i zadatku da se održi uspostavljeni sistem upravljanja kvalitetom u Galenskom laboratoriju "Galas" kao i kvalitet vlastitih proizvoda iz galenske proizvodnje.

Također, nastavilo se raditi na racionalizaciji lagera kako Galas gotovih proizvoda, tako i lagera polaznih sirovina, sa pažljivim planiranjem proizvodnje, prateći tempo prodaje i potrebe Odjela prodaje.

U JUAS je uposleno 14 zdravstvenih radnika koji posjeduju različite specijalizacije. Ove specijalizacije kroz godine su dodjeljivane i finansirane iz sredstava JUAS a bez da se prethodno pristupilo analizi stvarnih potreba Ustanove za ovim oblastima specijalizacije. Iz ovih razloga, u izvještajnom periodu u Ustanovi je utvrđena potreba za specijalistima iz farmaceutske tehnologije, iz kojeg razloga je i objavljen javni poziv za dodjelu ove specijalizacije.

U saradnji sa Sektorom za pravne poslove, provedena je procedura izbora kandidata za obavljanje specijalističkog staža iz oblasti Farmaceutska tehnologija, a za koju je procijenjeno da je neophodna za nesmetan budući rad Galasa.

6.4.3.1. Galenski laboratorij „GALAS“

Aktivnosti Galenskog laboratorija „Galas“ u 2022. godini za cilj su imale unaprjeđenje procesa i proizvoda Galas portfolio-a, realizaciju planirane proizvodnje i sprovođenje svih planiranih aktivnosti za 2022.godinu.

Proizvodnja se odvijala u skladu sa planom i zacrtanim ciljevima, poštujući principe GMP (dobre proizvodne prakse), GLP (dobre laboratorijske prakse) i GDP (dobre distributivne prakse). Posebna pažnja posvećena je optimalnim zalihama Galas proizvoda.

Najznačajnije aktivnosti u 2022.godini

Portfolio dosadašnje ugovorne proizvodnje kojeg su činila četiri proizvoda (vagitorije i supozitorije), od jula 2022.godine, proširen je i za čajeve – 37 proizvoda.

U pripremi za ugovornu proizvodnju čajeva, u saradnji sa Odjelom za prodaju izvršeno delistiranje čajeva sa jako slabim izlazima. Izvršene su korekcije receptura za četiri čajne mješavine, korekcija naziva za tri čajne mješavine kao i korekcije deklaracije za sve čajeve.

Pripremljena je i predata dokumentacija u Federalno ministarstvo zdravstva za registraciju četiri proizvoda, za grupu Kozmetika sa posebnom namjenom:

- Gavezova mast 50 ml
- Nevenova mast 50 ml
- Herpegal mast 10 g
- Hemorogal mast 30 g.

Registracija za Gavez mast i Neven mast je uspješno okončana, dok je proces registracije za preostala dva proizvoda još uvijek u toku.

Nastavljen je proces izrade studija stabilnosti za Galas proizvode u cilju definisanja roka upotrebe i eventualnog produženja trenutnog roka upotrebe proizvoda, za tri proizvoda:

- Valerijana kapi 50 ml
- Kapi za smirenje i miran san 50 ml
- Hemorogal mast 30 g.

U toku izvještajne 2022. godine, izvršene su korekcije ambalaže određenog broja proizvoda Galenskog laboratorija "Galas", u smislu dodavanja oznaka za upravljanje i odlaganje otpada, a prema standardima za upravljanje otpadom.

Pored navedenog, nastavljen je proces upravljanja kvalitetom pročišćene vode u organizacionim jedinicama JUAS. Izvršena su poboljšanja u svim segmentima ovog procesa, te je isti podignut na zavidni nivo. Tokom izvještajnog perioda vršeno je redovno uzorkovanje pročišćene vode u organizacionim jedinicama JUAS prema godišnjem planu. Ukupan broj uzorkovanja pročišćene vode iznosio je 135.

U toku 2022. godine, Galenski laboratorij je intenzivno radio na istraživanju tržišta i pripremi dokumentacije za javne nabavke: hemikalija, biljnih droga i ambalaže u Galenskom laboratoriju „Galas“, kao i opreme za proizvodnju i kontrolno/analitički laboratorij, te potrebne radove u Galasu.

Proizvodnja u 2022. godini

Proizvodnja je pratila tempo prodaje, pri čemu se vodilo računa o optimalnim zalihama Galas proizvoda.

U 2022. godini, Galas portfolio je činilo ukupno 91 gotov proizvod, koji su svrstani u sljedeće grupe proizvoda:

- ✓ galenski proizvodi
- ✓ kozmetika
- ✓ kozmetika sa posebnom namjenom
- ✓ dodaci prehrani.

Najveći dio portfolija se obezbjeđuje iz vlastite proizvodnje, a dio iz ugovorne proizvodnje. U vlastitoj proizvodnji proizvedeno je 81.268 pakovanja gotovih proizvoda (kozmetika, kozmetika sa posebnom namjenom, galenski proizvodi), dok je u ugovornoj proizvodnji proizvedeno 45.936 pakovanja gotovog proizvoda (vagitorije i supozitorije - 12.751 komada, čajeva - 33.185 komada).

Preparat Galenskog laboratorija Galas koji je proizveden u najvećem broju pakovanja u 2022. godini je Jecogal mast 30 g, koji je proizveden u čak 8.300 pakovanja.

Preparat iz ugovorne proizvodnje koji je proizveden u najvećem broju je Čaj urolški 100 g, proizveden u 5.575 pakovanja.

Kontrolno/analitički laboratorij Galenskog laboratorija Galas je nastavio sa procesima redovne interne kontrole ulaznih sirovina, poluproizvoda i gotovih proizvoda.

Broj donešenih odluka o upotrebi za gotove proizvode je 298, i to:

- za vlastitu proizvodnju – 231
- za ugovornu proizvodnju – 67.

Nastavljena je saradnja sa kontrolnim laboratorijem Zavoda za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine u pogledu vanjske kontrole gotovih proizvoda Galasa.

Ukupan broj analiza je 27:

- 3 mikrobiološke
- 24 fizičko – hemijske i mikrobiološke analize.

6.4.4. Odjel nabavke

Tokom 2022. godine Odjel za nabavku je intenzivno radio na usavršavanju i unaprjeđenju poslovnih procesa i komunikacije kako sa dobavljačima tako i interno sa poslovnim jedinicama i drugim službama.

Uzimajući u obzir globalnu situaciju na tržištu, koja je dovela do brojnih defektura nastojali smo kroz intenzivan rad i komunikaciju sa dobavljačima i proizvođačima optimizirati i obezbijediti dovoljne količine aktualnih lijekova i medicinskih sredstava kako za našu ustanovu tako i za javne i privatne zdravstvene ustanove.

6.4.4.1. ISO standard

U 2022. godini je sproveden redovan godišnji audit komisije za ISO standarde, koja je obuhvatila i monitoring Odjela nabavke. Tom prilikom su članovi komisije konstatovali da se poslovni procesi, te prostor i oprema uklapaju u načela i propise koji su predviđeni, te da se sve potrebe evidencije i procedure provode prema definisanim standardima.

6.4.4.2. Optimizacija zaliha i nabavki

U protekloj godini zajedno sa Odjelom prodaje sinhronizovanom analizom lagera, nabavki i planova prodaje pod rukovodstvom generalnog direktora, smo postigli izuzetno povoljne dogovore sa poslovnim partnerima. Na ovaj način je povećan benefit ustanove u smislu redovnih, dodatnih akcijskih, kvartalnih te godišnjih rabata.

Kako bi ostvarili svoje strateške ciljeve, te obezbijedili maksimalne benefite za našu ustanovu, od ključnog značaja je bila dobra saradnja i sinhronizacija između odjela nabavke i prodaje. Na ovaj način smo uspjeli obezbijediti planirane nabavke uz istovremeno optimiziranje opterećenja lagera.

Odjel nabavke je u saradnji sa Sektorom za informacione tehnologije intenzivirao svoju ulogu u praćenju lagera JUAS što je u mnogome doprinijelo smanjenju zaliha na optimalnu vrijednost. Artikli koji opterećavaju lager nisu poručivani od eksternih dobavljača, već je izvršena analiza potražnje i ponude između apoteka, nakon čega se pristupilo relokaciji, na koji način je smanjen statični lager kao i eventualno sporni rokovi.

U tabeli su navedeni lageri na dan 31. decembra prethodnih pet godina. Lager na kraju 2022. godine je evidentno optimiziran, a svi dogovoreni protokoli o kvartalnoj i godišnjoj saradnji za dodatna boniranja su ispoštovani u skladu sa potpisanim ugovorima. Intenzivnim radom menadžmenta te kreiranjem planskih narudžbi, je obezbjeđeno da se uz navedeno smanjenje lagera apoteke ne izlože defekturi te svojim pacijentima obezbjede potpunu i kvalitetnu uslugu.

DAN	LAGER
31.12.2018.	15,693,785.00
31.12.2019.	13,158,699.00
31.12.2020.	13,871,102.00
31.12.2021.	11,448,425.00
31.12.2022.	12,547,831.07

Navedenom poslovnom politikom je omogućeno da se naredna godina započne bez opterećenja lagera nekurentnom robom ranijih godina, što omogućava dobro planiranje ugovora i u narednoj godini, kako bi se omogućili maksimalni benefiti za ustanovu.

Nabavke lijekova, medicinskih sredstava i ostalih roba koje su predmet prometovanja u apotekama su vršene putem certificiranih veletrgovlja sa kojima su sklopljeni ugovori o nabavci. Ukupna realizacija nabavke roba za prethodnih pet godina je prikazana u tabeli niže.

NABAVKE	IZNOS
2018	43,561,021.12
2019	42,848,874.91
2020	47,532,607.61
2021	44,621,948.20
2022	51,379,933.96

U prethodnoj godini je realizirana nabavka koja je višestruko veća u odnosu na sve prethodne godine, međutim optimalan lager koje smo imali na kraju godine je pokazatelj dobro planiranih kako prodajnih tako i nabavnih aktivnosti, gdje je velikim iskorakom u prodaji realiziran maksimalan benefit bez opterećenja lagera.

6.4.4.3. Kontrola cijena

Tokom 2022. Godine je održan poseban fokus na kontroli cijena i marži. Unutar Odjela postoji više odvojenih kontrolnih tačaka koje su zadužene za monitoring cijena.

Prva kontrola cijena se vrši u procesu realiziranja nabavke prema dobavljačima. Druga kontrola cijena se vrši u procesu fakturisanja računa, za isporučenu robu. Prilikom uočavanja neadekvatnog odstupanja, odstupanje se signalizira stručnom saradniku za obradu šifrnika

koji vrši analizu, te informaciju prosljeđuje rukovodiocu, nakon čega rukovodilac donosi odluku o daljnim koracima te eventualnim korekcijama.

Na ovaj način se obezbjeđuje nabavka roba po optimalnim cijenama i najboljim uvjetima, uz monitoring ujednačavanja cijena u svim poslovnim jedinicama.

6.4.4.4. Kadar

U odjelu nabavke su, uz rukovodioca, raspoređena dva magistra farmacije, dva farmaceutska tehničara, kao kontakt osobe za neposrednu komunikaciju sa apotekama i veledrogerijama, te administrativno osoblje.

U skladištu odjela nabavke je raspoređen jedna magistar farmacije kao voditelj lagera i jedan farmaceutski tehničar.

U odjelu logistike je uz voditelja, raspoređena su još 3 uposlenika, jedan domar zadužen za poslove održavanja svih poslovnih jedinica, te jedan skladištar.

6.4.4.5. Farmaceutski otpad

Plan upravljanja farmaceutskim otpadom JUAS je kreiran i usaglašen sa Planom zaštite okoliša Kantona Sarajevo te sa ostalim zakonskim normativima iz ove oblasti. JUAS posjeduje standardnu operativnu proceduru o Upravljanju farmaceutskim otpadom koja se uz jasne i decidne upute i pripadajuće obrasce, sprovodi u svim poslovnim jedinicama. Tokom 2022. godine je prikupljen otpad iz svih poslovnica, adekvatno skladišten i razvrstan prema definisanim grupama. Uz monitoring Fedelanog inspektora, otpad je preuzet i propisno uništen od strane firme ovlaštene za zbrinjavanje i uništavanje farmaceutskog otpada sa kojom JUAS ima važeći ugovor.

6.4.4.6. Skladišni prostor odjela nabavke

Tokom 2022. godine, obzirom na veliki finansijski udar koji je rezultirao imlementacijom novousvojenog kolektivnog ugovora, nije bilo ulaganja u skladišni prostor Odjela nabavke. U narednom periodu će se izraditi idejni projekat koji za cilj ima u konačnici sanaciju poslovne zgrade locirane na Bistriku.

6.4.4.7. Robne rezerve

U skladu sa odlukom Vlade Kantona Sarajevo broj: 02-04-37843-23/21 od 14.10.2021. godine te Odlukom Generalnog direktora JUAS Broj: 01-03-3307/21 od 06.12.2021. godine koncentrovani alkohol koji je preostao na skladištu robnih rezervi je distribuiran prema zdravstvenim ustanovama: JU „Dom Zdravlja Kantona Sarajevo“, JU „Opća bolnica „Prim.dr. Abdulah Nakaš“, Klinički Centar Univerziteta Sarajevo (KCUS), JU „Apoteke Sarajevo“ – Galenski laboratorij - Galas, te od navedenog perioda JU „Apoteke Sarajevo“ ne raspolaže robnim rezervama.

6.4.4.8. ODJELJENJE LOGISTIKE

U 2022. godini Odjeljenja logistike je izvršilo sljedeće zadatke:

- planiranje i analiza predviđenih budžetskih sredstava iz oblasti održavanja i tenderskih nabavki roba i usluga
- održavanje poslovnih jedinica, građevinsko - zanatski, elektro - instalaterski radovi, molersko - farbarski, vodo - instalaterski radovi
- nabavka, održavanje i servisiranje klima uređaja, plinskih i električnih bojlera, izvršena je nabavka i ugradnja 11 novih klima uređaja u 9 poslovnih jedinica-apoteka i 5 novih kondenzacijskih plinskih bojlera
- kontinuirana saradnja sa upraviteljima u cilju rješavanja problema vezanih za zajedničke dijelove objekata i instalacija u skladu sa zakonom,
- izrada projektne dokumentacije za plinske instalacije u apoteci Bašćaršija (nije postojao projekt gasnih instalacija te se pristupilo izradi i verifikaciji projekta izvedenog stanja gasnih instalacija, a sada se javlja potreba izrade novog projekta za izmještanje plinskog bojlera iz podrumskih prostorija u apoteci Bašćaršija i Ilidža, što planiramo uraditi u 2023 godini)
- održavanje voznog parka, redovni servisi, tehnički pregledi i vanredne popravke vozila
- nabavka i distribucija kancelarijskog, higijenskog i drugog potrošnog materijala
- kreiranje i realizacija otpremnica za potrošna materijalna sredstva prema zahtjevima apoteka i službi, ukupno 965 otpremnica
- kreiranje naloga nabave-narudžbenica prema dobavljačima za sve nemedicinske robe, osnovna sredstva i usluge
- logistička verifikacija i knjiženje-odlaganja faktura i druge dokumentacije za nabavku svih nemedicinskih potrošnih i osnovnih-stalnih sredstava i usluga, uz punu saradnju i koordinaciju sa Odjelom računovodstva
- organizacija, praćenje, kontrola i servisiranje iz oblasti protivpožarne zaštite, obuka uposlenika iz oblasti protivpožarne zaštite u skladu sa zakonskim propisima
- organizacija, praćenje i evidencija baždarenja vaga i ostale medicinske opreme u poslovnim jedinicama
- u saradnji sa Zavodom za javno zdravstvo KS organizovani su redovni sanitarni pregledi uposlenika
- organizacija i kontrola sprovođenja DDD mjera, plan i evidencija
- praćenje i evidencija iz oblasti fizičke i elektronske zaštite objekata, održavanje alarmnih uređaja i sistema video nadzora
- učešće u koordinaciji i izvršenju godišnjeg popisa inventara
- sprovođenje svih zakonskih propisa iz djelokruga rada.

Zadatak Odjeljenja logistike jeste organizacija cjelovite logističke podrške svim organizacionim jedinicama i službama JUAS. Realizacija budžeta kroz kretanje materijala, proizvoda i roba u fizičkom, informacionom i organizacionom pogledu. Realizovane su aktivnosti izmještanja i preseljenja dijela administrativnih službi, lagera, kao i arhivske građe.

Odjeljenje logistike je za potrebe planiranja i provođenja javnih nabavki i odabira najpovoljnijeg dobavljača (za nabavku roba i izvođača radova i usluga) obavljala istraživanje tržišta, primjenjivala zakonske normative u vezi sa javnim nabavkama.

Obavljena je edukacija saradnika za zaštitu na radu kroz prisustvo na seminaru iz ove oblasti, a kroz prizmu primjene novog Zakona o zaštiti na radu i promjena koje njegova primjena donosi. U toku su aktivnosti uvođenja elektronskih evidencija iz ove oblasti. Ostvaren je kontakt sa certificiranim-ovlaštenim firmama u cilju izrade akata o procjeni rizika i internog akta o ZNR.

Izvršene su, u najvećem djelu, sve intervencije koje se odnose na održavanje objekata, zahvaljujući nesebičnom angažmanu i intervencijama uposlenih.

Tabela 13. Uperedni pokazatelji

Naziv troška	2020	2021	2022
ODRŽAVANJE OBJEKATA	30.121,00	41.591,79	15.619,66
ODRŽAVANJE TRANSPORTNIH SREDSTAVA	6.435,00	8.169,27	9.821,13
SERVIS I ODRŽAVANJE KLIMA UREĐAJA	6.195,00	2.131,80	12.191,37
ODRŽAVANJE ALARMNIH UREĐAJA	5.404,34	5.460,90	6.343,00
FIZIČKA I ELEKTRONSKA ZAŠTITA OBJEKATA	54.409,00	19.138,00	1.700,00
PP ZAŠTITA I SERVISIRANJE PP OPREME	3.546,99	3.698,54	1.881,24
UTROŠAK KANCELARIJSKOG MATERIJALA	36.661,97	32.116,31	33.321,70
UTROŠAK SREDSTAVA ZA HIGIJENU I ODRŽAVANJE ČISTOĆE OBJEKATA	20.140,92	22.673,76	19.708,32

Karakteristike koje svakodnevno unaprjeđujemo i vrijednosti koje negujemo

- ❖ *tržišni smo lider u pružanju kvalitetne i vrhunske usluge našim pacijentima/korisnicima usluga, a edukacijom naših uposlenika ostvarujemo više standarde naših usluga*
- ❖ *javna smo Ustanova koja kontinuirano poboljšava svoje tehnološke sposobnosti kako bi osigurala inovativna rješenja za zadovoljenje potreba klijenata/kupaca*
- ❖ *privlačimo i zadržavamo talentirane ljude stvarajući kulturu koja potiče otvorenost, inovativnost, promiče individualni rast i nagrađuje inicijativu i performanse*
- ❖ *zdravstvena smo Ustanova koja je bila i biti će najvrijednija farmaceutska znanstvena baza koja omogućava poslovni uspjeh i opću dobrobit društva*
- ❖ *Ustanova smo koja nastoji postaviti nove farmaceutske standarde i korporativne etike u službi kompletnog društva u kojem poslujemo, ali i šire*

7. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

JUAS je osnovana u cilju obavljanja farmaceutske djelatnosti i osiguranja snabdijevanja stanovništva, zdravstvenih ustanova i zdravstvenih radnika koji obavljaju privatnu praksu, lijekovima i medicinskim sredstvima.

JUAS je osnovana Odlukom o osnivanju Javne ustanove „Apoteke Sarajevo“ Skupštine Grada Sarajevo, broj: 01-012-70-55-6/92 od 14.09.1992. godine, transformacijom Osnovne organizacije Apoteka „Sarajevo“ n.sol.o Sarajevo u sastavu UMC RO „Udruženje apoteke“ n.sol.o Sarajevo registrovano kod Osnovnog suda udruženog rada U/I-968/86 od 30.10.1986. godine na reg. ulošku 1-1415. Rješenjem Ministarstva zdravlja R/F BiH VR. 03-5-6/94 od 5.5.1994. godine i br. 03-5-105/95 od 6.6.1995 godine Ustanova ispunjava zakonom propisane uslove za obavljanje djelatnosti.

JUAS je dana 12.11.2005. godine, pod brojem 04/5-1/IV-17-1-5684-2356/05 dobila Uvjerenje o registraciji obveznika poreza na dodanu vrijednost i upisana je u jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza, te joj je dodijeljen identifikacioni broj: 200280090003.

Osnivač JUAS je Kanton Sarajevo sa upisanim kapitalom 0,00 KM, a lice ovlašteno za zastupanje je Zenaida Hasić mr.ph, Generalni direktor bez ograničenja ovlaštenja.

JUAS svoje poslovne aktivnosti obavlja preko 47 poslovnih jedinica (Apoteka/Ogranaka/Depoa), od kojih se 40 apoteka nalazi u Kantonu Sarajevo, dok je 7 Apoteka/Ogranaka/Depoa nalazi u Zeničko-dobojskom kantonu.

Za ovu Ustanovu karakterističan je koncept samofinansirajućeg poslovanja, a detaljne analize, ostvarenog rezultata poslovanja i svih bitnih elemenata koji imaju učinak na konačni ishod, iskazane su u nastavku ovog Izvještaja.

7.1. Analiza poslovanja

JUAS vodi računovodstvene evidencije u saglasnosti sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koji uključuju i Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB).

Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, poslovne knjige se vode i finansijski izvještaji sastavljaju u skladu sa računovodstvenim standardima, koji su u procesu usklađivanja sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijski izvještaji su sastavljeni prema konceptu, odnosno načelu historijskog troška, koji se dosljedno primjenjuju prema vremenskom nastanku i vodi u izvornim vrijednostima tokom cijelog računovodstvenog procesa, kako bi poslužili kao osnova za finansijsko izvještavanje u svim obračunskim periodima.

JUAS primjenjuju sve MSFI sa dopunama i tumačenjima standarda koji su objavljeni od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC) i Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB).

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastanka poslovanja i sva računovodstvena evidencija iskazana je u domaćoj valuti (konvertibilna marka, KM).

Finansijski izvještaji na dan 31.12.2022. godine, uz detaljnu analizu poslovanja prikazuju realan i objektivan finansijski položaj JUAS u svim značajnim aspektima. Rezultati poslovanja, bilans stanja, bilans uspjeha i gotovinski tok za završni period iskazani su u skladu sa zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U nastavku je detaljno prikazana analiza poslovanja, koja je zasnovana na set-u finansijskih izvještaja: Bilansu stanja, Bilansu uspjeha i Izvještaju o novčanim tokovima za 2022. godinu, te je iskazana vrijednosna razlika u odnosu na prethodnu 2021. godinu.

Napomena: Zbog promjene kontnog plana kao i načina izvještavanja za 2022. g. podaci za 2021.g su izmijenjeni i prilagođeni izvještavanju za 2022.g radi realnijeg prikaza stanja i uporednih podataka, u odnosi na podatke koji su prikazani u godišnjem izvještaju o poslovanju za 2021. g.

7.2. Ostvareni finansijski rezultat za period 01.01. - 31.12.2022.

JUAS je u toku 2022. godine ostvarila ukupan rast prihoda 8,68 % u odnosu na prethodnu 2021. godinu.

Ključni pokazatelji poslovanja sumarno su prikazani u narednim tabelama:

Tabela 1: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01.-31.12.2022.

POSLOVNI PRIHODI	BRUTO PROFIT	EBITDA	NETO REZULTAT
69.569.065	16.612.773	978.052	350.280

Tabela 2: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01. - 31.12.2022.

POKAZATELJI					
POKAZATELJ	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA	
Poslovni prihodi	64.051.075	69.569.065	5.517.990		8,61%
Bruto profit	13.660.141	16.612.773	2.952.632		22%
EBITDA	592.930	978.052	385.122		65%
Neto rezultat	17.450	350.280	332.830		1907%

Tabela 3: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01. - 31.12.2022.

Indikator	2021	2022
Poslovni prihodi	64.051.075	69.569.065
Bruto profit	13.660.141	16.612.773
Fiksni i varijabilni troškovi	-15.852.460	-18.626.790
Fiksni i varijabilni troškovi u bruto profitu	-116%	-112%
EBITDA	592.930	978.052
Finansijski prihodi	228	29.102
Amortizacija	-1.052.448	-1.049.981
EBIT nakon poreza	17.450	350.280

Neto finansijski rezultat u 2022. godini ostvaren je u iznosu od 350.280 KM.

Tabela 4: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01.-31.12.2022.

Pozicija	2021	2022	% PROMJENA
UKUPNO AKTIVA	30.039.533	33.731.423	12%
Obrtna imovina	18.678.684	22.091.705	18%
Stalna imovina	11.343.649	11.634.278	3%
Dugoročne obaveze	590.114	595.876	1%
Kratkoročni krediti i fin. obaveze	0	0	
Kratkoročne obaveze	19.425.311	22.235.053	14%
Kapital	8.648.858	9.608.577	11,10%

Napomena: Kapital je za 2021. g. smanjen u odnosu na podatke prikazane u godišnjem izvještaju o radu i finansijskom poslovanju za 2021.g., zbog retroaktivne primjene MRS 19 (rezervisanje po osnovu otpremnina), kao i negativan efekat na umanjenje kapitala u iznosu 834.781 KM koji se odnosi na primanja koja su zaradili uposlenici zaključno sa 31.12.2021. godine.

Tabela 5: Sumarni pregled ključnih pokazatelja poslovanja za period 01.01. - 31.12.2022.

POKAZATELJ	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA
Nabavke	44.621.865	51.379.933	6.758.068	15%
Prihodi od rabata	4.167.293	6.552.393	2.385.100	57%
Zalihe - roba	11.711.793	12.933.069	1.221.276	10%

U toku 2022. godine nabavke rastu za 15 % dok finansijski rabati rastu 57 %.

7.3. Analiza bilansa uspjeha

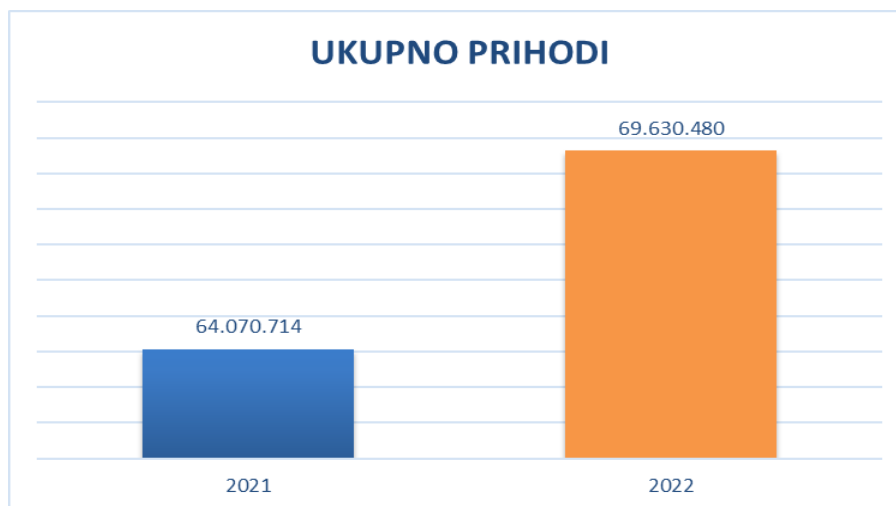
7.3.1. Prihodi i profitabilnost

Ukupni ostvareni prihodi u 2022. godini iznose 69.630.480 KM i u odnosu na 2021. godinu su povećani za 5.559.766 KM, ili 8,68 %.

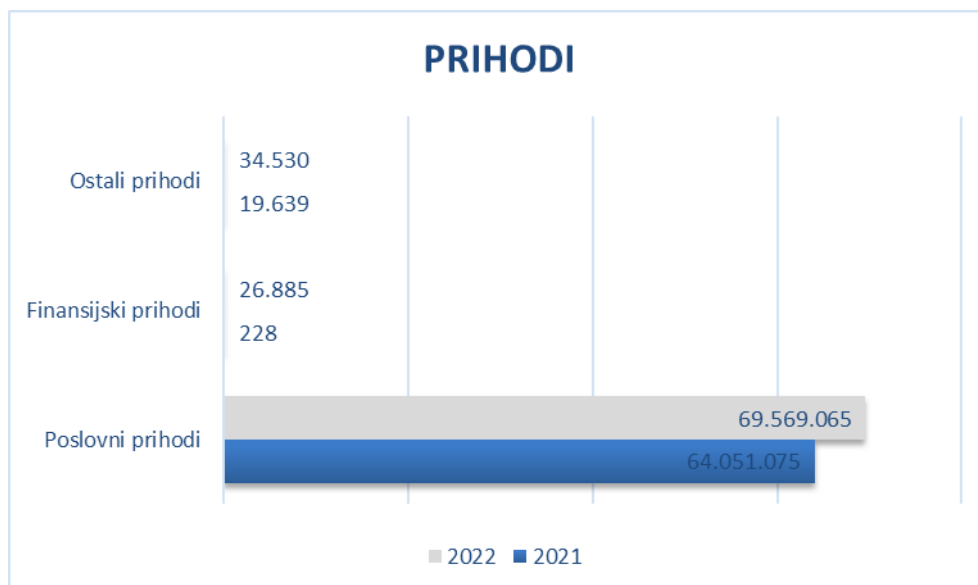
Tabela 6: Ukupni prihodi

Naziv pozicije	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA
Ukupno prihod	64.070.714	69.630.480	5.559.766	8,68%
UKUPNO PRIHODI	64.070.714	69.630.480	5.559.766	8,68%

Graf 1: Ukupni prihodi

Graf 2: Klasifikacija ukupnih prihoda

7.3.2. Struktura ostvarenih prihoda

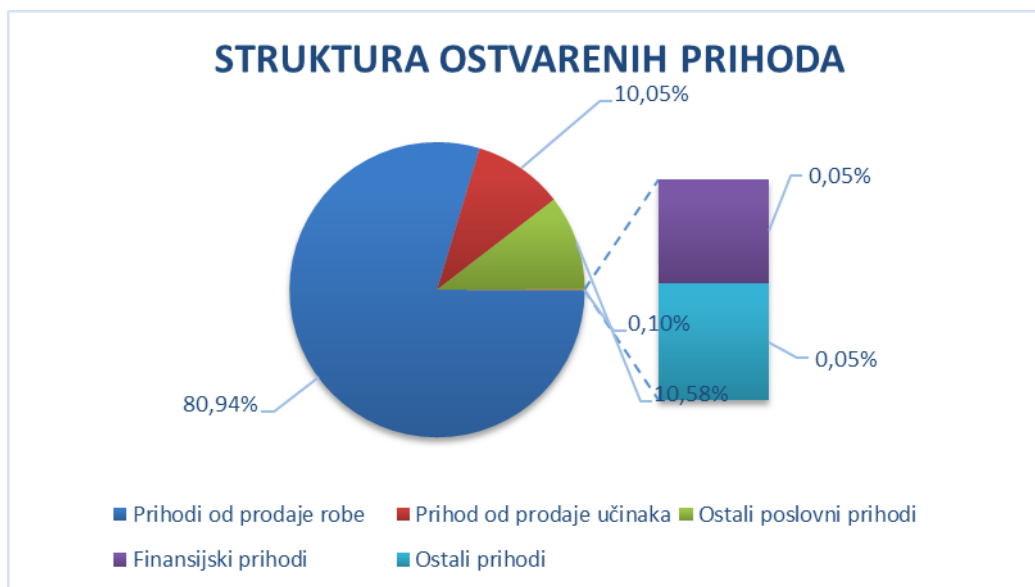
Tabela 7: Ukupno ostvareni prihod:

Naziv pozicije	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA
Poslovni prihodi	64.051.075	69.569.065	5.517.990	9%
Finansijski prihodi	228	26.885	26.657	11697%
Ostali prihodi	19.639	34.530	14.891	76%
UKUPNO PRIHODI	64.070.942	69.630.480	5.559.538	8,68%

Tabela 8: Klasifikacija ukupno ostvarenog prihoda:

Struktura ostvarenih prihoda	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
Prihodi od prodaje robe	53.136.720	56.360.095	3.223.375	6%	80,94%
Prihod od prodaje učinaka	6.516.587	6.434.828	-81.759	-1%	10,05%
Ostali poslovni prihodi	4.397.768	6.774.142	2.376.374	54%	10,58%
Finansijski prihodi	228	29.102	28.874	12664%	0,05%
Ostali prihodi	19.639	32.313	12.674	65%	0,05%
UKUPNO PRIHODI	64.070.942	69.630.480	5.559.538	8,68%	102%

Graf 3: Struktura ostvarenih prihoda

Prihodi od prodaje robe iznose 56.360.095 KM, bilježi povećanje u odnosu na isti period prošle godine za 3.223.375 KM ili 6 %.

Prihodi od prodaje učinaka 6.434.828 KM, te bilježe pad u iznosu 81.759 KM ili 1 %.

Ostali poslovni prihodi iznose 6.774.142 KM, te bilježe povećanje u iznosu 2.376.374 KM ili 54%.

Finansijski prihodi iznose 29.102 KM i bilježe povećanje u iznosu 28.874 KM.

Ostali prihodi iznose 32.313KM i bilježe povećanje u iznosu 12.674 KM ili 65 %.

Tabela 9: Struktura prihoda od prodaje

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
LIJEKOVI RX	31.182.325	31.497.932	315.608	↑	1% 55,89%
DODACI PREHRANI	11.011.011	12.278.440	1.267.430	↑	12% 21,79%
LIJEKOVI OTC	6.648.461	7.437.576	789.115	↑	12% 13,20%
MEDICINSKA SREDSTVA	3.496.159	4.115.467	619.308	↑	18% 7,30%
NAKNADA ZA AMPULE	96.305	64.621	-31.684	↓	-33% 0,11%
KOZMETIKA	817.413	1.133.642	316.229	↑	39% 2,01%
DATI RABATI	-114.955	-167.584	-52.629	↑	46% -0,30%
UKUPNO	53.136.719	56.360.095	3.223.375	↑	6% 100%

Najveće povećanje prihoda od prodaje robe bilježi se na kategoriji Dodaci prehrani u iznosu 1.267.430 KM, ili 12 %.

Značajan rast prihoda zabilježen je na kategoriji Lijekovi OTC, 789 115 KM, ili 12 %.

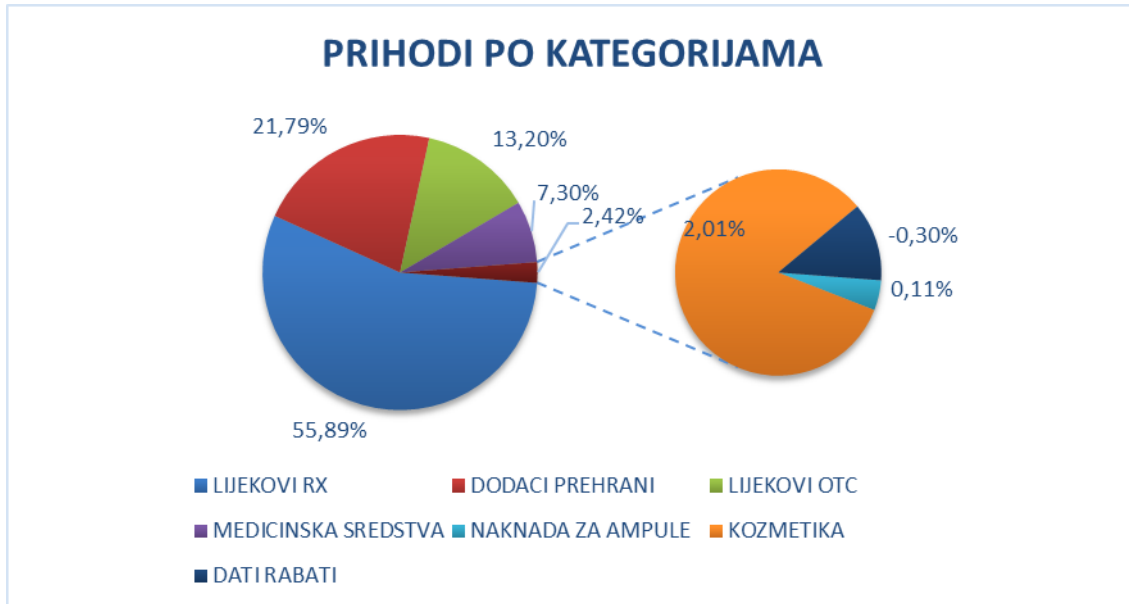
Lijekovi Rx bilježe povećanje u iznosu 315.608 KM, ili 1%.

Kozmetika bilježi povećanje od 316.229 KM, ili 39 %.

Medicinska sredstva bilježe povećanje u iznosu 619.308 KM, ili 18 %.

Naknada za ampule bilježi pad u iznosu 31.684 KM, ili 33 %.

Graf 4: Prihodi po kategorijama

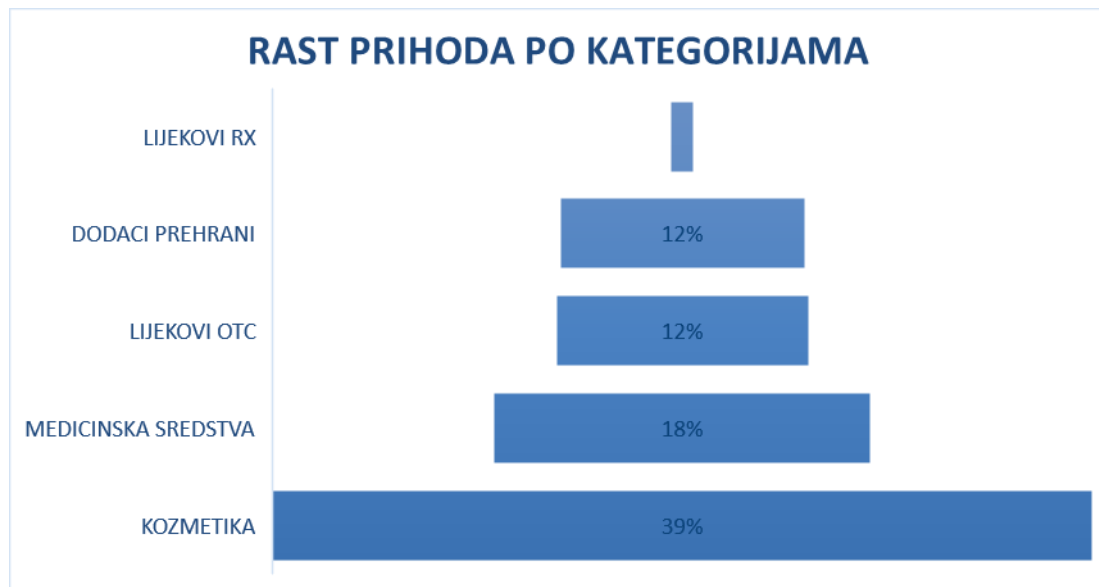

Najveći udio u prodaji čine Lijekovi Rx sa udjelom od 55,89 %.

Sljedeća kategorija su Dodaci prehrani sa udjelom 21,79 % dok Lijekovi OTC imaju udio u ukupnoj prodaji 13,20 %.

Medicinska sredstva imaju udio od 7,3 %, dok kozmetika ima udio 2,01%.

Graf 5: Rast prihoda po kategorijama

Procentualno najveće povećanje bilježimo na kategoriji Kozmetika u iznosu 39 %, Medicinska sredstva bilježe povećanje u iznosu 18 %, Lijekovi OTC 12 %, Dodaci prekrani 12 %, dok Lijekovi Rx bilježe povećanje od 1 %.

Graf 6: Dinamika prihoda u periodu 01.01.-31.12.2022.

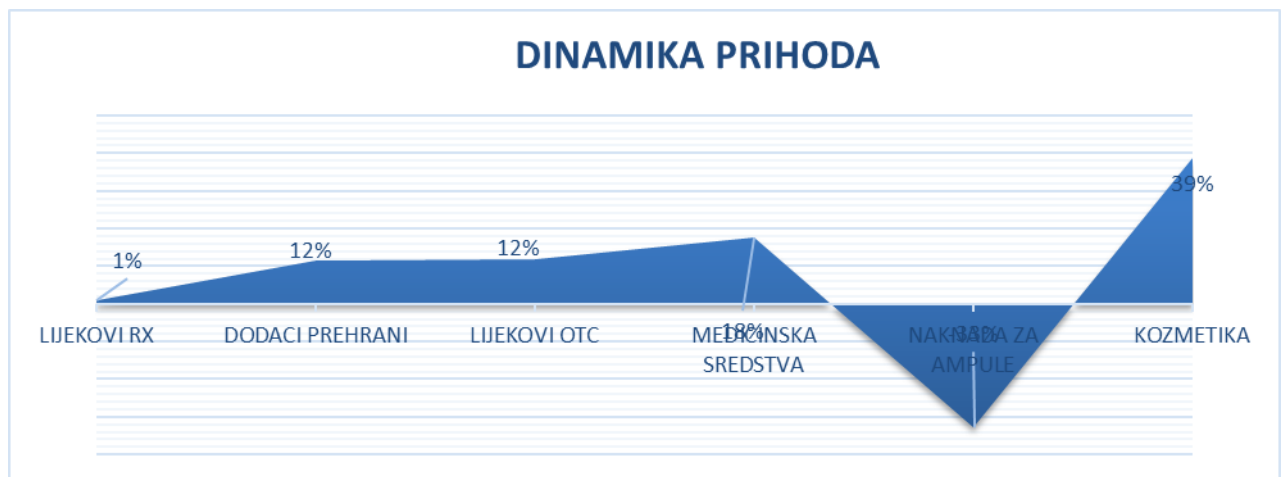
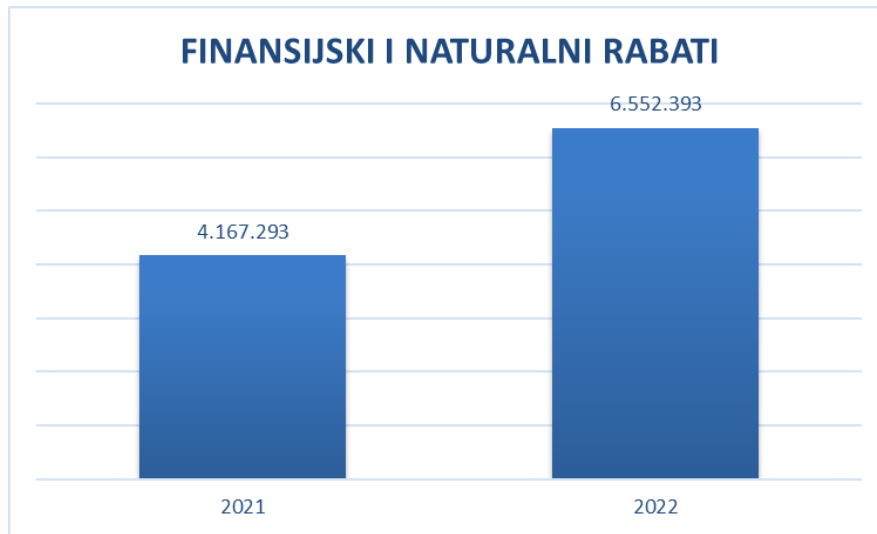

Tabela 10: Ostali značajni prihodi

Naziv pozicije	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA
Finansijski i prirodni rabati	4.167.293	6.552.393	2.385.100	↑ 57%

Graf 7: Finansijski i naturalni rabati

Dobrom rabatnom politikom menadžmenta Ustanove te potpisivanjem novih ugovora sa dobavljačima prihodi od finansijskih i naturalnih rabata bilježe povećanje u iznosu 2.385.100 KM ili 57 % u odnosu na isti period prošle godine.

Tabela 11: Pregled zaliha u 2022. i 2021. godini

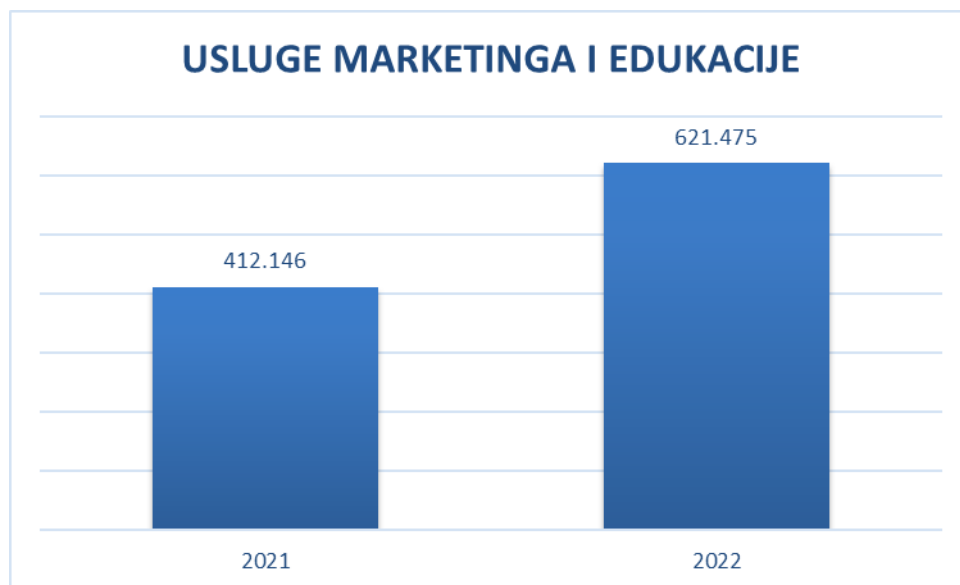
Naziv pozicije	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA
Zalihe - Roba	11.344.145	12.682.740	1.338.595	↑ 12%

Zalihe bilježe povećanje u iznosu 1.338.595 KM ili 12 %.

Tabela 12: Pregled prihoda od marketinških usluga i pruženih edukacija

Naziv pozicije	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA
Prihodi od marketinga i pruženih edukacija	412.146	621.475	209.330	↑ 51%

Graf 8: Usluge marketinga

Potpisivanjem novih marketinških ugovora, usluge marketinga i pruženih edukacija bilježe povećanje u iznosu 209.330 KM, ili 51 %.

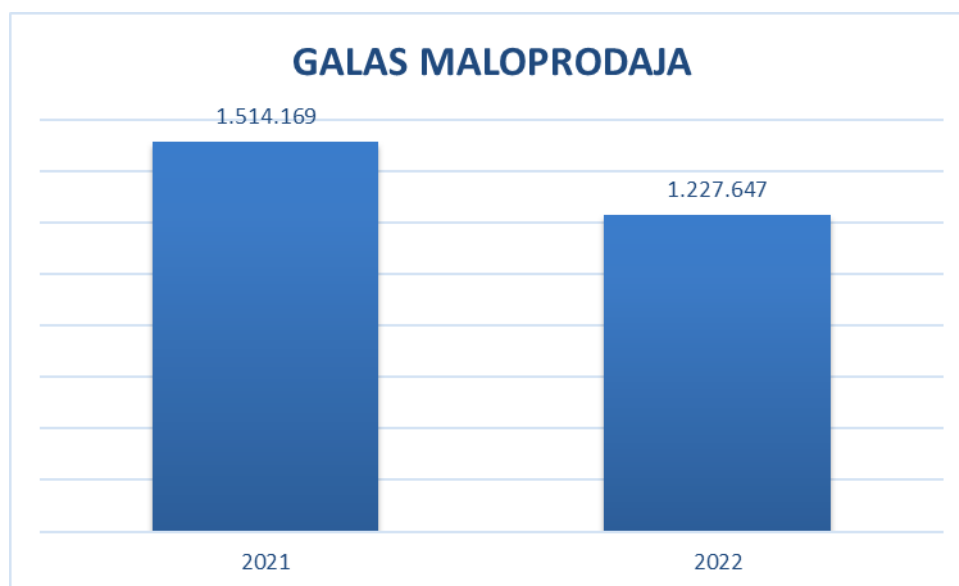
Tabela 13: Galas

PRIHODI OD PRODAJE ROBE	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
GALAS MALOPRODAJA	1.514.169	1.227.647	-286.522	↓ -19%	2,18%
GALAS VELEPRODAJA	13.696	4.198	-9.498	↓ -69%	0,01%

Vlastiti brend Galas bilježi pad u iznosu 286.522 KM, ili 19 %.

Pad prometa Galas proizvoda najvećim dijelom uzrokovan je zbog defektura dodataka prehrani koji su zbog epidemije Covid 19 u 2021. godini imali znatan udio u prodaji Galas asortimana kao i zbog defektura Galas čajeva. Pored navedenog krajem 2022. godine izvršena je korekcija sniženje MPC cijena novog Galas asortimana, što također djelimično utiče na finansijsku realizaciju istog.

Graf 9: Galas maloprodaja

7.4. Analiza troškova

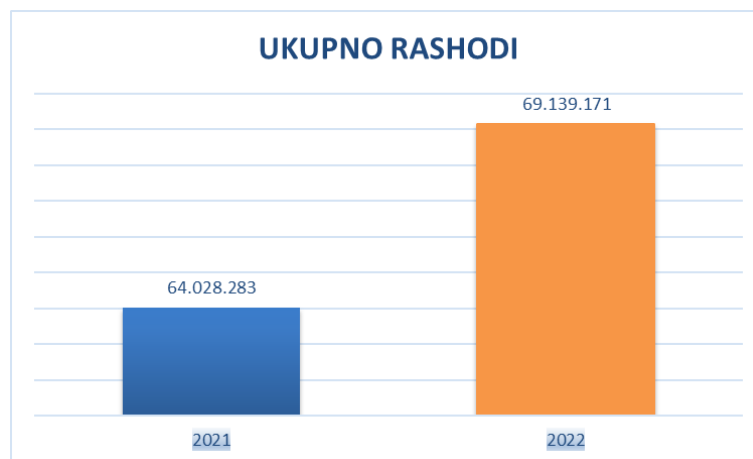
7.4.1. Rashodi

Ukupni rashodi za 2022. godinu su iznosili 69.139.171 KM, te su u odnosu na 2021. godinu povećani za 5.110.888 KM, ili 7,98 %.

Tabela 14: Poslovni rashodi

Naziv pozicije	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA
Poslovni rashodi	63.787.614	68.359.933	4.572.319	7%
Finansijski rashodi	40.851	57.526	16.675	41%
Ostali rashodi	199.818	721.712	521.894	261%
UKUPNO RASHODI	64.028.283	69.139.171	5.110.888	7,98%

Graf 10: Ukupni rashodi

7.4.2. Analiza troškova

Nivo ukupnih troškova je porastao srazmjerno sa rastom poslovnih aktivnosti. Najveću kategoriju troškova čine nabavna vrijednost prodane robe, sa udjelom od 71,67 % u ostvarenim ukupnim troškovima. Sljedeća kategorija troškova sa najvećim učešćem je trošak plata i ostalih troškova rada sa udjelom od 23,21 %.

Tabela 15: Struktura troškova poslovanja

Struktura troškova poslovanja	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA	UDIO (%)
Nabavna vrijednost prodane robe	46.987.711	49.553.958	2.566.247	5%	71,67%
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	13.749.980	16.045.536	2.295.556	17%	23,21%
Ostali poslovni rashodi	525.271	452.056	-73.215	-14%	0,65%
Amortizacija	1.052.448	1.049.981	-2.467	0%	1,52%
Troškovi rezervacija	0	179.865	179.865	100%	0,26%
Troškovi primljenih usluga	539.124	448.557	-90.567	-17%	0,65%
Troškovi sirovina i materijala	739.827	410.007	-329.820	-45%	0,59%
Ostali rashodi i gubici	21.423	370.651	349.228	1630%	0,54%
Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha	178.194	171.052	-7.142	-4%	0,25%
Ostali rashodi	-40.037	152.548	192.585	-481%	0,22%
Troškovi energije i goriva	274.342	304.960	30.618	11%	0,44%
UKUPNO RASHODI	64.028.283	69.139.171	5.110.888	7,98%	100,00%

Graf 11: Struktura troškova poslovanja

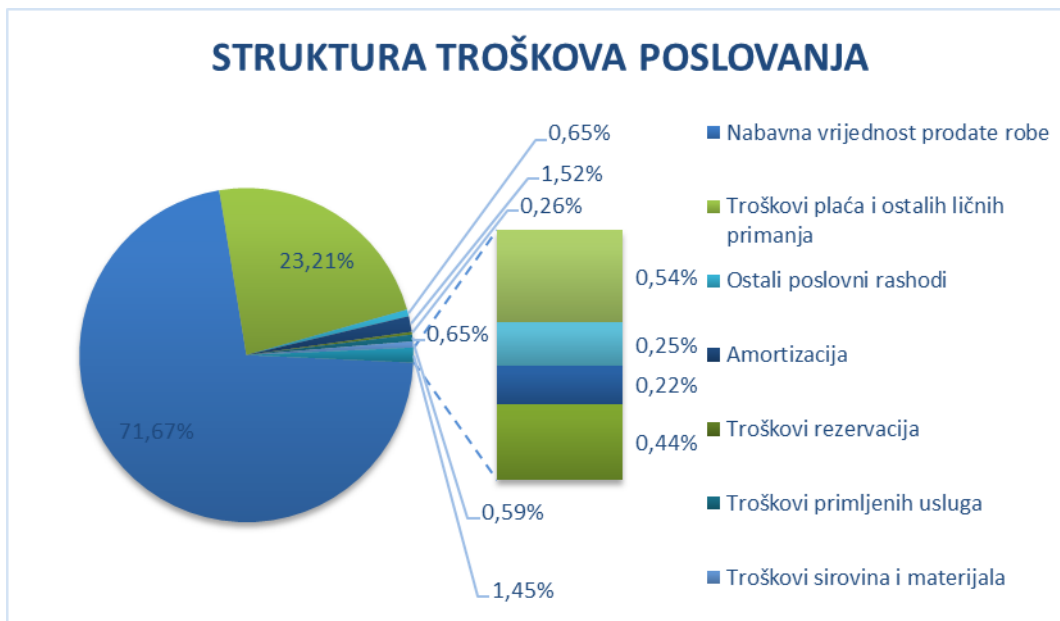

Tabela 16: Troškovi plata i ostalih ličnih primanja

Naziv pozicije	2021	2022	± (KM)	% PROMJENA
Troškovi plata i ostalih ličnih primanja	13.749.980	16.045.536	2.295.556	17%

Značajno povećanje troškova bilježimo na troškovima plata i ostalih ličnih primanje u iznosu od 2.295.556 KM, ili 17 %. Ovo povećanje uvjetovano je primjenom Kolektivnog ugovora te povećanjem koeficijenata, kao i neto satnice. Novi kolektivni Ugovor primjenjuje se od 01.04.2022. godine.

Graf 12: Troškovi plata i ostalih ličnih primanja

7.5. Analiza bilansa stanja

7.5.1. Potraživanja

Potraživanja od kupaca bilježe povećanje, iznose 5.811.683 KM i veća su za 439.216 KM ili 8 %.

Tabela 17: Pregled potraživanja

Pozicija	2021	2022
Potraživanja od kupaca	5.372.467	5.811.683
Udio u ukupnim prihodima	8%	8%
Učešće u aktivi	18%	17%

Graf 13: Potraživanja od kupaca

7.5.2. Obaveze prema dobavljačima

Ukupne obaveze prema dobavljačima u 2022. godini iznose 19.681.931 KM, iste su povećane u odnosu na isti period prethodne godine za 919.263 KM odnosno 5 %.

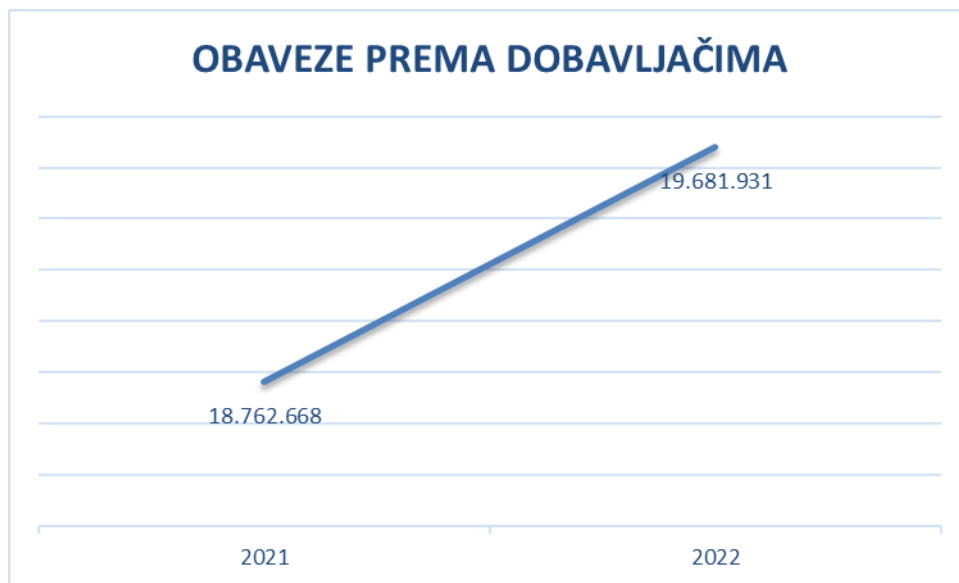
Ove obaveze čine 82 % ukupnih obaveza.

Učešće obaveza u pasivi je 58 %.

Tabela 18: Obaveze prema dobavljačima

Pozicija	2021	2022
Obaveze prema dobavljačima	18.762.668	19.681.931
Učešće u pasivi	62%	58%

Graf 14: Obaveze prema dobavljačima

7.5.3. Zalihe

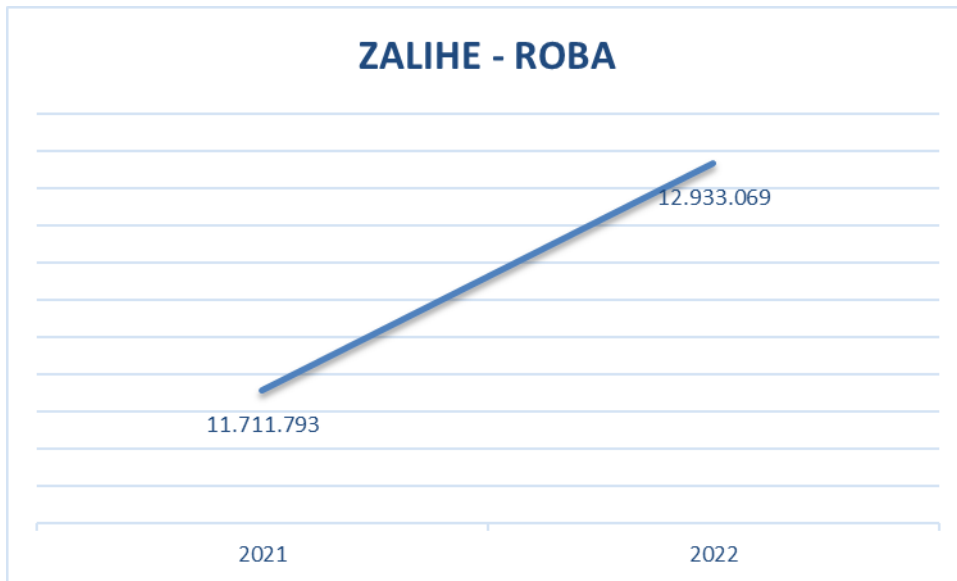
Vrijednost zaliha robe na kraju 2022. godine iznosi 12.933.069 KM. Iste su povećane u odnosu na isti period prethodne godine za 1.221.276 KM odnosno 10 %.

Učešće zaliha u aktivi iznosi 38 %.

Tabela 19: Zalihe

Pozicija	2021	2022
Zalihe - roba	11.711.793	12.933.069
Učešće u aktivi	39%	38%

Graf 15: Zalihe roba

7.5.4. Investicije

U toku 2022. godine JUAS je investirala u osnovna sredstva u ukupnom iznosu 69.137 KM

Tabela 20: Investicije

Pozicija	Vrijednost
Nabavka opreme i druga ulaganja u stalna sredstva	50.092
Ostala ulaganja u stalna sredstva	19.045
Ukupno	69.137

7.5.5. Analiza novčanih tokova

Analiza i izvještaj o novčanim tokovima urađen je indirektnoj metodi.

Tabela 21: Analiza novčanih tokova

Pozicija	2021	2022
Neto dobit (gubitak) za period	17.450	350.280
Amortizacija	1.052.448	1.049.981
Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	0	1.328
Viškovi, manjkovi i otpis i prilagođavanje vrijednosti zaliha Neto	0	165.163
Otpuštanje kroz dodatno priznata rezervisanja	0	179.865
Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u bilansu uspjeha	0	-462
Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha	0	57.526
Smanjenje (povećanje) zaliha	2.529.223	-1.221.276
Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	92.698	-439.216
Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	-111.364	2.692
Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	357.235	-1.404.072
Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	-2.025.573	1.021.476
Povećanje (smanjenje) ostalih obaveza	-391.973	1.231.069
Povećanje ugovornih obaveza	-153.459	-16.114
Ukupno	1.366.685	978.240
Neto odlivi gotovine iz ulagačkih aktivnosti	-346.214	-102.213
Odlivi gotovine iz finansijskih aktivnosti	-533.990	-573.877
Neto povećanje/smanjenje gotovina i gotovinskih ekvivalenata	486.481	302.150
Gotovina na početku izvještajnog perioda	158.204	644.685
Gotovina na kraju izvještajnog perioda	644.685	946.834

Izvještajem o novčanim tokovima, novčani tokovi razdoblja se klasificiraju na tokove od poslovnih, finansijskih i investicijskih/ulagačkih aktivnosti, pri čemu su najveći prilivi zabilježeni iz poslovnih aktivnosti u iznosu od 978.240 KM, što predstavlja pad od 388.445 KM u odnosu na prethodnu 2021. godinu.

Zaključak

Finansijski pokazatelji poslovanja JUAS za 2022. godinu zajedno sa pozitivnim poslovnim rezultatom ukazuju na stabilnost poslovanja.

Neto rezultat za izvještajni period iznosi 350.280 KM, nakon poreza.

I pored primjene kolektivnog Ugovora, koji je imao značajan negativan efekat na povećanje troškova za plate i ostala lična primanja u iznosu 2.295.556 KM, JUAS je dobrim poslovanje i dobrom rabatnom politikom uspio da amortizuje negativni finansijski efekat kolektivnog Ugovora.

U toku 2022 godine. JUAS je počela sa primjenom MRS-19 (rezervisanje po osnovu otpremnina), što se odrazilo na trošak u 2022. godini u iznosu 176.306 KM, kao i negativan efekat na umanjeње kapitala u iznosu 834.781 KM koji se odnosi na primanja koja su ostvarili uposlenici zaključno sa 31.12.2021. godine.

Prihodi od prodaje robe su veći za 3.223.375 KM ili 6 %.

Ukupni prihodi bilježe povećanje u iznosu 5.559.766 ili 8,68 %.

Vrijedi napomenuti da je dobrom pregovaračkom politikom, te potpisivanjem novih ugovora sa dobavljačima ostvareno značajno povećanje prihoda od rabata.

Prihodi od rabata iznose 6.552.393 KM, što je povećanje na isti period prošle godine u iznosu 2.385.100 KM, ili 57 %.

Nivo ukupnih rashoda je porastao srazmjerno sa rastom poslovnih aktivnosti. Najveću kategoriju rashoda čine nabavna vrijednost prodane robe, sa udjelom od 71,67 % u ostvarenim ukupnim rashodima. Sljedeća kategorija rashoda sa najvećim učešćem je trošak plata i ostalih troškova rada sa udjelom od 23,21 %.

Ukupni ostvareni rashodi u 2022. godini rasli su 5.110.888 KM ili 7,98 %.

Pored ostvarenih rezultata, bitno je istaći da je JUAS jedina samofinansirajuća Ustanova koja se finansira iz vlastitih sredstava, te ne koristi budžetska sredstva za finansiranje, niti kreditna zaduženja.

Pozitivan finansijski rezultat ostvaren je fokusiranjem na komercijalnu prodaju, kako u maloprodajnim objektima, tako i kroz online prodaju.

JAVNA USTANOVA "APOTEKE SARAJEVO"

KRANJČEVIĆEVA 29, 71 000 SARAJEVO, BiH

Tel.: 033 722 660; Fax.: 033 722 667

e- mail: info@apoteke-sarajevo.ba

www.apoteke-sarajevo.ba